Next in importance to freedom and justice is popular education, without which neither freedom nor justice can be permanently maintained.

—James A. Garfield.

OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903. Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 23—Vol. LVII. Friday, 12th June, 1959 REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER. Price: FOUR PENCE

Sobukwe Defines PAC Policy On Race Co-operation

THE Pan-Africanist Congress of the Transvaal met in regional conference at the beginning of the month. Mr. Sobukwe, in his speech, further clarified the PAC attitude to race co-operation.

"What the PAC has done within one month, and three weeks (of its establishment)," he said, "has been to draw the line of demarcation between oppressor and oppressed, master and slave, fascist and democrat, so boldly that there is today no longer any room for fence-sitters and political adventurers. One now has to choose between freedom and slavery, between the oppressor and the oppressed. Already, some have chosen to take shelter under the wing of the oppressor while many have chosen "to starve in freedom rather than have plenty in bondage,"

But it is this clear line of demarcation that worries the oppressor, because he can no longer fool the African people. And in defence of his own interests the oppressor has resolved to stop at nothing in an attempt to crush the one organisation of the African people which has no truck with the oppressor. And since the oppressor controls the means of communication, he has used these systematically and regularly to try and crush the Pan Africanist Congress. And the White Press has served the oppressor magnificently in this regard.

The Press:

"We have pointed out in the Africanist, our journal, that the press is again engaged in a campaign of slander and distortion against us. The fact that our Convention was a success in spite of the Press, has been a bitter pill for the policy-makers of the South African White Press to swallow. They have, therefore, decided to give us no publicity at all and if and when they are compelled by circumstances to report on us, to give us the worst publicity possible. The chief aim of the White Press today, is to sow dissension within our ranks, to belittle us in the ranks of the African people and to besmirch us in the eyes of the world. But they will fail. We correctly hold that since no Press has built us up no Press can destroy us. These same papers will soon be compelled to report the truth; they will tell their readers that not only are we the only organisation of the African people but also that ours is the only solid and lasting solution for the problem of man's relation to man in South Africa.

(Continued on page 224)

NO COLOUR BAR NONSENSE IN GHANA

LONDON, May 23.

HUGH GAITSKELL, leader of the Labour Party, said on his return on Saturday from Ghana he found complete racial tolerance there and "none of that colour-bar nonsense." He denied opposition parties were barely allowed to exist in Ghana and he voiced assurance that Dr. Nkrumah wants Ghana to go on as an independent counry on democratic lines."—Reuters.

Mboya Considers Suing Kenya Government

MR. TOM MBOYA has according to the London "Times," made the following statement:—

I am seriously disturbed to learn of findings of the inquest on the death of 11 detainees at Hola camp and even more disturbed to hear that the Attorney-Generol of Kenya has decided against prosecuting the camp commandant and his assistant for these deaths.

It is my considered opinion that the Government of Kenya must accept full responsibility for these deaths, and that even if charges were made against the camp commandant and his assistant they would merely be the scapegoats in a situation in which the Kenya Government will always remain the criminals. ...Time and again demands have been made both in Kenya by the African leaders and also in Britain for an enquiry into the conditions and treatment of detainess and prisoners. All along the Government has resisted these demands and only a few months ago both in the House of Commons and in Kenya the Government reiterated these numerous refusals and clearly stated it was satisfied with conditions in the detention camps and prisons...

After seriously considering the situation I have decided that action should be taken by the African leaders, especially to seek compensation for the families of the dead men. In this connexion I am therefore consulting with lawyers and examining the possibility of suing the Kenya Government and demanding such compensation as is just and fair. I will raise this matter immediately on arrival in Nairobi with my colleagues to secure joint action.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

OPINION

FRIDAY, 12TH JUNE 1959

Faction Fights And Bantustans

THERE are two aspects of Bantustan apartheid to which attention cannot be drawn too often—these are the violence with which it goes and the deposing of Chiefs.

At the moment Durban is living under the scare of the tribal fight going on at Imfume where homes have been burnt and at least eight people murdered. Just the other day Mr. de Wet Nel told the country that more than three dozen Chiefs had been deposed.

The significance of the facts lies in the way they expose what is going on in the mind of the tribal man when he comes face to face with apartheid. We have been told by government spokesmen that the tribesmen like apartheid; that they realise that it will bring them salvation. It is curious that they should express their happiness in murders of their neighbours and of representatives of that very government which, we are told, is so popular among them. More curious in this milieu of harmony, however, is the fact that the government is so happy about the way the tribesmen are accepting apartheid it has had to depose more than three dozen Chiefs in ten years.

To the realistic observer, who is not blinded by the half-ignorance which sees men from the perspective of race, these facts mean that Bantustan apartheid has brought South Africa to the fringes of what Verwoerd calls the "bloodbath" era. The murder of men and of government representatives in the Reserves and the dismissal of Chiefs are complementary processes in the movement towards that disaster which is the logical and inescapable point of fulfilment for apartheid.

The urban African has long made it clear that he hates apartheid. The demonstrations and protests in the major cities against many forms of apartheid and the bans and proscriptions are proof enough that the African in the towns is rightly hostile to apartheid. A curtain had been thrown around the Reserves and government spokesmen sent word abroad that all was well in the tribal areas. The tribesmen, realising that they are dealing with a patently dishonest government, are expressing their protest in violence. Before long they could set the whole country aflame.

This is not propagandistic scaremongering. There is trouble in the country and the incompetents who rule the land are too blind to be able to avert disaster. On the contrary they will march from one extreme of political stupidity to another. Hitler, their spiritual elder brother, did that and brought disaster on the world. We have been warned.

Comment On Men And Events

Problems For Pan-Africanism

By JORDAN K. NGUBANE

IN his speech to the regional conference of the Transvaal section of the Pan African Congress recently, Mr. R. M. Sobukwe commented at length on the attitude of the PAC to the minority groups. He emphasised that the ideal the PAC has set itself is a non-racial democracy with socialistic leanings. He accepted the Coloureds as Africans and showed in the clearest terms possible that he is most eager to co-operate with the Indians provided they are willing to change their attitude to the African. He was not so explicit when it came to the European. This leaves the contradiction of preaching non-racialism and practising racialism unreconciled. As long as this is the case, Pan-African statesmanship will be weaker.

Mr. Sobukwe has on several occasions stated that Pan-Africanism sets the greatest store by the individual. This is the basic starting-point for a true democrat. And when he set himself the goal of a non-racial democracy, he is only being consistent—for, democracy does not see the citizens in terms of groups or totals.

His difficulties arise when it comes to translating his ideals into practice; when he is called upon to translate his assessment of the individual into action which can have valid meaning in the day to day life of every citizen in a basically caste society. And here he comes across what have so far been insurmountable problems for him. He finds himself forced to see men from the perspective of totals; he has, by implication, to shut his doors against the European who thinks as he does.

It is no argument to say that no European can identify himself with the African. Regina Brookes has done it to extremes that left many Africans gaping. In any case no Africanist, if he is honest, has any right to impute to those who see the truth differently, motives which they might sincerely not have. It does not mean that one is a race oppressor just because one happens to be White. Otherwise the Pan-Africanist evaluation of the individual would be meaningless and and talk of a non-racial democracy would be absolutely hypocritical.

But let us examine Mr. Sobukwe's problem a little more closely. Having attacked the the ANC for its multi-racial policies, he obviously cannot rush to do the things he criticised. The admission of Whites into a non racial PAC would most probably create new difficulties for him. He has every right not to want these. In any case what guarantee can he have that among some of the Whites who would join the PAC there would not be communist spies? The communists do not like Pan-Africanism. Professor Potekhin, who attended the Accra conference from the Soviet Union, has already started calling Tom Mboya names.

Two points emerge from this. First, the real problem which we have to face is not whether or not Sobukwe is honest when he talks of a non-racial democracy. There is no doubt about his integrity; I, at any rate, have no doubt about what he wants. I have known him from the days when he was a student and he is the sort of chap I feel I can trust. The problem is: How to proceed from the present to the ideal he has set himself?

In other words we need to know his programme for moving events to the goal we all desire. Some people think this can be done by setting up mixed organisations where people would work and build together the non-racial democracy they desired. I think so too and that is why I am a Liberal. Others prefer to work in separate racial groups. I distrust this multi-racial approach. Mr. Sobukwe's hatred of multi-racialism, however, is not apparently strong enough to enable him to break completely with the multi-racial approach as yet. If he told the country how he proposes to move from his present multi racialism to his future non-racialism he would make an important contribution to the debate on race.

A feasible programme would include the following:

i. The unification of the weakest section of the nation;

ii. Teaching the racio-cultural groups the habit of feeling that they belonged together;

iii. The unified, final assault on race oppression.

If this was the programme of Pan-Africanism, Mr. Sobukwe would have good reason to say

(Continued on page 229)

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Congress Not Silenced By Luthuli Ban

(From Our Own Correspondent)

IN the banning of Chief Albert Luthuli on the eve of the Johannesburg A.N.C. Conference, the Government may have hoped that it would silence the accepted leader of hundreds of thousands of South Africans. But it miscalculated badly. Although the Congresses must have expected some such action by Mr. Swart whose pen has been signing as many banning orders in recent months as in the past, the timing caught them by surprise. The publicity value to the ANC however, both within and without the Union's borders, has been very considerable.

Chief Luthuli had in the course of a number of meetings at which he addressed mainly Whites, charmed a large number of Whites, not even mildly liberal, and had emerged as a moderate figure campaigning for justice for the non-whites as well as fair-play for the whites.

National Hero

If anything, the banning order has made Chief Luthuli a national hero in non white eyes and has served to underline, in the view of many whites, the totalitarian trends discernible in South Africa under Herr Verwoerd.

Meanwhile, many important non white political personages were left with a sense of anti-climax. With Mr. Luthuli's banning, it was expected that the inevitable next step would be raids of offices and homes followed by seizures of documents and possibly further bannings and deportations. Several non-white politicians and political organisations had readied themselves for the raids, which however failed to materialise—so far. Shrewd observers however claim to have seen through Mr. Swart's new technique.

Pounce Only Delayed

This is, they say, for the police or the authorities to make a few dramatic moves. Then to do nothing for a while. "Create tensions, then withdraw and induce a sense of false security Then pounce when the grab is least expected." This is the theory put forward by a well-known politician who added however that "our organisations and people will not be caught napping In any case, the police are free to come in our offices any time they like. They will find we have nothing to hide. We are not afraid of anything or anybody" It goes without saying however that even if there were anything to hide—and under Verwoerd even Sir de Villiers must have certain tactical programmes kept darkly hidden—these will not be left lying around for any suavely impolite detective to pick up.

Meanwhile the Congresses have not been caught napping. The plans previously drawn are expected to unfold on or before June 26th, when the boycott of Nationalist controlled firms is to be implemented. Reactions by the Nationalist Press to boycott proposals indicate how terrified the Nationalists are of this move. Chief Luthuli however made it clear that United Party supporting industrialists and commercial men, while they may derive immediate financial benefit by any successful boycott campaign, would be foolish if they started congratulating themselves. Their turn may be next. And the Indian merchants and other business men also have reasonable cause to be apprehensive that should the first stage of the economic boycott succeed, all those who in any shape or form practise racial discrimination against Africans will find their economic power urned full on upon them.

This is seen as the inevitable—and one of the few possible peaceful means of exerting political pressure open to the millions denied representation in parliament.

Indian Art Exhibition In West Germany Popular

AN exhibition of Indian art which is currently being held at Villa Huegel in Essen (West Germany), is attracting large crowds and thousands of people have visited it, according to reports received in New Delhi. The exhibition which opened on May 14 covers a wide range in terms of periods extending from the earliest Mauryan sculptures to the late mediaeval bronzes and includes a rich collection of handicrafts.

According to Press Trust of India, U K, U.S.A, France, Italy, Czechoslovakia and Holland have asked for this exhibition to be held also in their countries.

G.A. Inspectors On Prowl

(From Our Own Correspondent)

APART from the several hundred people in the old Borough of Durban threatened with homelessness by the 1958 Group Area proclamations, the Group Areas Development Board has also swung into action in other areas as well. Anxious property owners in districts such as Cato Manor, Clare Estate, Springfield, Bellair and Sea View are being served with notices declaring certain properties to be "affected." Any such may lodge objections to such classifications within a specified period.

In Clare Estate, an Indian woman has for many years been the registered owner of a property occupied by herself, her husband and family. A tenant of a portion of the building is Coloured Because of that, the property has been classified as "affected," causing a great deal of unnecessary trouble to this bewildered woman. Situations like this can be multiplied hundreds of times, and the persons concerned, knowing little of the multitude of implications of the Ghetta Act, are involved in heavy expenses.

Valuations Begun

The Board has also appointed a number of valuators, some of whom have already begun valuations of properties in Bellair and Sea View. Cato Manor is next on the list for valuations, with other areas to follow.

The Act provides that a 'disqualified' owner may sell only to a member of the 'qualified' racial group. But first the Board has a pre-emptive right of purchase. Should it waive this right, the sale may proceed. But if the selling price by private treaty exceeds the value placed on the property by the Board, then 50 per cent. of the excess must be paid to the Board If on the other hand, the selling price is less than the value placed, the Board compensates the seller to the extent of 80 per cent of the difference between the valuation and the sale price.

The valuators are either employees or agents of the Board from whom they obtain their remuneration. It may be pure coincidence, but it has just happened so far that in almost every case, valuations placed are far below the true market value of "affected" properties. The Board thus has a "heads-I win-tails-you-lose" regulation, as provided for in the Development (?) Act. As in the vast majority of cases, it is Indian property owners who have been made "disqualified" persons in terms of last year's proclamation, the Act first of all cuts a gaping wound with a ragged edged knife while its corollary rubs sea sand into it.

This is the measure to promote inter racial harmony which the Goverment is administering with such zeal for justice to all.

Sir Maharaj Singh

RAJA SIR MAHARAJ SINGH, who was Governor of Bombay from 1948 to 1952, died in Lucknow on Saturday night, aged 81.

Educated at Harrow and Balliol College, Oxford, where he was a boxing blue, he had served as Prime Minister of Kashmir and Jodhpur States, as High Commissioner for India in South Africa from 1932 to 1934 and as a member of the Indian delegation to the Uited Nations from 1946 to 1947.—Sapa-Rtr.

Want a £2,000 career, or just a job? Write today to the School of Accountancy for the free book "The Direct Way to Success" in Accountancy, Costing, Secretaryship, Building Societies, Municipal Services, B. Com., Degree. Let the School of Accountancy, backed by 50 years' educational experience, steer you to success. Write to The School of Accountancy, P.O. Box 4592, (Z) Johannesburg, and at: 8th Floor, Mansion House, 12 Field Street, P.O. Box 1865' Durban. Phone: 2-4068.

Phone 835-6786 P. O. Box 1549.

MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Sobukwe Defines PAC Policy On Race Co-operation

(Continued from front page)

"Questions have been fired at us repeatedly by certain papers regarding our stand towards co-operation with other national groups. It is only fair to state that among these papers have been some, like the "Opinion", which have reported most accurately and fully on our Convention. Others, like "Ikhwezi," have with schoolboyish arrogance contended that socialism is uniform; there can be no Africanist socialism they say in spite of the overwhelming evidence there is, of the colouring of socialism by local conditions in Russia, China, Hungary, Yugoslavia, etc. I shall, therefore, now state again the stand we take on the question of co-operation with other national groups.

The Coloureds

"In both the main address and the Manifesto considered by the PAC Convention in April, three national groups were recognised in South Africa—the African, European and Indian. No mention was made of what are called "Coloureds" in this country And the racialists, like "Ikhwezi". lament this omission. But if these people had taken the trouble to read our documents intelligently they would have noted that we said national groups were the result of geographical origin and a shared historical experience. In the light of those conditions, the so-called Coloureds whose geographical origin is Africa and who, from the early days of the Khoinkhoin (the so-called Hottentots) and the Bathwa (the so-called Bushmen) have shared with us the historical experience of dispossession, oppression, exploitation and degradation, are Africans. There was no more need for us to mention the Coloureds than there was to mention the "abelungu" tribe of the Transkei. The term "African" covered them. This means then that the so-called Coloureds being according to our analysis Africans, can become members of PAC.

The Indians

Of the Indians we stated that they were a foreign national group who fall into the camp of the oppressed Africans. But we further stated that certain members of this group, the merchant class in particular had become tainted with the virus of national arrogance and cultural superiority, and that the leadership of the Indian people was in the hands of this group whose material interests identified them with the oppressor. We called on the poor Indians to reject this leadership and to produce their own. The question arises, "what then"?

"We have admitted that the poor Indians because of the pressure of their material conditions, can identify themselves with us in the struggle for the overthrow of White domination They do not have the money to buy land outside the Union as certain merchants are doing. They do not have the money to go back to India, even if they wanted to. Their future is bound up with the continent. And it is in their interest to recognise this fact, This means, therefore, they must start immediately to recognise the primacy of the Africans' interests and in Natal for instance to regard themselves as debarred too, from all those businesses and other concerns—most of them Indian—from which Africans are debarred When they have made that break with the merchant class and have accepted African leadership, in the liberty struggle, we shall co-operate with them.

The European Group

' Our stand with the European group remains unchanged They benefit materially from the *status quo* and we cannot and do not expect them to be interested in the overthrow of White domination This point has been adequately covered in our documents and I do not wish to belabour it.

"The point we must always bear in mind is that, as Dr. Nkrumah put it at the All African Peoples Conference: "The liberation of Africa is the task of Africans We Africans alone can emancipate ourselves We welcome the expressions of support from others for it is good to know that we are wished well in our struggle, but we alone can grapple with the monster of Imperialism which has all but devoured us."

This means, sons and daughters of Africa, among other things, that we must develop policies not merely aping this or that country or merely fashioned to approximate to it to please certain powers or constellation of powers or people. We must develop policies which take account first and foremost of the present and future needs of the people of Afrika—the Africans themselves. Our policies must flow from the logic of the African situation and from the fundamental long-term interests of the vast African millions "

(To be Continued)

Why Houphouet-Boigny Chose Equality

PARIS, May 25.

HOUPHOUET-BOIGNY, former French Minister of State who has become Premier of the Ivory Coast, yesterday made a speech at Adzope, Ivory Coast to reply to the criticisms of Modibo Keita, president of the Mali Federation.

"A second African community," he said, "seems to me to be an artificial construction of the mind which would only delay the real construction of our own states." After pointing out that there is no dependence, but equality, among the states making up the community, including France, Houphouet-Boigny declared: "If I had obeyed my manly pride I would have chosen complete independence. But I felt it my duty to count on the powerful help of France and of the associated states of the community. Together we should be able to achieve a real multinational state with central federal assemblies.

Kripalani Appeals For Aid To Tibetans

DELHI.

ACHARYA KRIPALANI, chairman of the Central Relief Committee for Tibetan Refugees, has asked all Indians to look after the refugees as their own kith and kin. He said that in giving them shelter India is not violating its long standing friendship with China. Acharya Kripalani has just visited the Missamari camp for Tibetan refugees in the state of Assam.

The Asian regional executive of the International Confederation of Free Trade Unions has ended its two-day session in New Delhi. The chairman of the committee, Mr. J. Fernandiz said in New Delhi that the executive committee has recommended to the international solidarity fund to make suitable contributions for the relief of the Tibetan refugees.

THANKS

We gratefully acknowledge the following donation to "Indian Opinion": Mr. P. Pillay (Queenstown) £1—0—0.

B·I Sailings Between East African Ports Karachi And Bombay

S. S. Karanja due 30th June. Sails 5th July.

PASSAGE FARE TO KARACHI OR BOMBAY

First Class	single	without	food	£92—0—0
Second "	"	"	"	£60—15—0
Third "	"	"	"	£31—10—0

	Ordinary	Special
Non-Vegetarian	£4—13—0	£10—18—0
Vegetarian	£4—4—0	£9—15—0

For further particulars apply to—

Shaik Himed & Sons (Pty.,) Ltd.

390 Pine Street, — Durban.

Telephone 20432, Tel. Add. "KARAMAT."

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Letter To The Editor

Position Of Articled Clerks In Natal

SIR,—In your issue of May 29, your own correspondent writes:

"Some Indian professional men have in recent years demanded and obtained, premiums from candidates. Others have been lucky. But the position of the non-White articled clerk is nothing like that of his White opposite number working for White Legal firms. To get a position is still a formidable problem and a candidate is still obliged to make all sorts of concessions and sacrifices for the privilege."

Your anonymous correspondent has his facts all wrong. For his information, I should like to point out the following:

1. There are in the whole of Natal, at the present time, only 29 non-White attorneys, as compared to over 450 Whites. There are 26 Indians and 3 Africans.

2. There are, to the best of my knowledge, 14 articled clerks. 5 Africans and 9 Indians, attached to 11 firms. Of the 5 Africans only 1 is articled to a White firm. All but one of the Indians are attached to Indian firms.

3. I know that not one of the above articled clerks has paid a "premium" *In fact the premium was declared illegal over 12 years ago.*

4. I know that not one of the principals has demanded or collected a premium from his articled clerk. If he were to do so, he would be rendering himself liable for prosecution and ultimate striking off from the roll of Attorneys.

5. The articled clerk has to be paid a statutory salary. In a few cases he is paid more than the prescribed minimum.

6. I challenge your correspondent to disclose to me, in private—since he cannot do so openly—which of the articled clerks has had to pay a premium.

7. No attorney is obliged to take on an articled clerk. And it is not as one-sided an arrangement as your correspondent would have us believe. What are these "all orts of concessions and sacrifices" which non-white articled clerks are called upon to make? Will your correspondent please specify.

8. Of course, it is easier for a White person to find articles than for a non-White. There are over 450 White attorneys in practice in Natal, half of them in Durban.

Of the non-White attorneys one has retired, and 6 are not yet qualified to take on articled clerks, by reason of the fact that they not yet completed the statutory period of 3 years of practice.

In short Mr. Editor, your correspondent has cast an undeserved slur on, admittedly, "some Indian professional men."

He owes an apology, and I trust he will be big enough to admit his mistake after reading this letter, which I hope you will, in the interests of the Indian legal fraternity, publish and give as much prominence as you gave his article.

AHMED I. BHOOLA, B.A. LL.B.

India Ready To Aid Pakistan

MR. C. C. DESAI, India's outgoing High Commissioner to Pakistan, said in Karachi on May 31 that India would rush to Pakistan's aid in times of distress.

The Information Service of India says Mr. Desai was replying to an address presented to him by the National Awami Party leader, Mr. G. M. Syed, at a farewell reception. Prominent political leaders, including Khan Abdul Ghaffar Khan, were present.

Mr. Desai instanced India's latest help when she supplied vaccine to fight a smallpox epidemic in East Pakistan, and expressed the hope that the disputes between the two countries would be solved soon.

Mr. Syed, who was formerly Chief Minister of Sind, said that he believed that all differences between Pakistan and India could and must be settled by peaceful negotiations. Warlike preparations, he said, invited interference by foreigners in a country's internal affairs, a position highly detrimental to national respect and safety and to world peace.

Nehru Warns About Laotians

THE Indian Prime Minister, Mr. Jawaharlal Nehru, has warned the United Nations Secretary-General Mr. Dag Hammarskjoeld, of potential danger in the current Laotian fighting, a British official said in Geneva.

It was understood that Mr. Nehru advised Mr. Hammarskjoeld that the peace of the entire Indo-Chinese mainland could be menaced unless events in the kingdom Laos were brought under control

Forces of the Royal Laotian Government are in jungle combat with communist-led guerrillas. To the north-east are the communist states of North Vietnam and Red China.

Two battalions of communist guerrillas are under siege by royal forces, according to information that reached the British Foreign Secretary, Mr. Selwyn Lloyd.

The communists were said to be immobilized by most unmilitary factors. According to informants their men were so deeply involved with camp followers and other local women that they refused to move on,

Meanwhile India, Britain and the Soviet Union were seeking a way to end the impasse.

India presided over commissions that supervised the fulfilment of the 1954 Indo-Chinese Armistice agreements covering not only Laos, but also Vietnam and Cambodia. Britain and Russia presided over the 1954 conference.

Mr. Nehru appealed this week to Mr. Lloyd and to the Soviet Foreign Minister, Mr. Andrei Gromyko to restore peace.

As a result, Mr. Gromyko urged Mr. Lloyd to join him in a special appeal to Laos to permit the dormant armistice commission to probe the situation.

Mr. Lloyd declined and he has since called for a report from Britain's mission in Laos and from the Laotian Government itself, which is against foreign intervention.

Latest Gramophone Records Arrived

Mother India	6 Records	49/6
Pyasa	5 "	41/3
Dekh Kabira Roya	4 "	33/-
Abhiman	3 "	24/9
Janam-Janam Ki-Fere	5 "	41/3
Johny Walker	3 "	24/9
Ayodyapati	5 "	41/3
INDIA PRESS RECORDS		
Tulsidas	5 Records	50/-
Pehli Jhalak	6 "	60/-
Halaku	4 "	40/-
Bahaar	2 "	20/-
Sarwan Kumar (Drama)	2 "	20/-
Loose Numbers Babul Barsat and Badal		30/-

Packing, Postage and C.O.D. charges 7/6 Extra

Obtainable at Our Only Address:

BHARAT MUSIC SALOON AND BOOKSELLERS,

286 Grey Street, DURBAN.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Machine Guns Are Portuguese Answer To African Freedom Demands

By LYNN HEINZERLING
In the "St. Louis Post Dispatch"

LUANDA, Portuguese Angola, May 13.

THE Portuguese Government in a show of force has told the Angola Negro in effect: The black nationalism movement sweeping across Africa steps here.

The Lisbon government sent a brigade of parachute troops and planes. The parachutists, armed with submachine guns, were dropped at selected points where they would be seen by the largest number of Negroes. Other planes dropped napalm and high fragmentation bombs. Fighter-bombers screamed down with machine guns chattering.

The noise alone was enough to make the Africans shudder. Napalm bombs make a deep impression on people who live in thatched houses.

The demonstration took place last month.

Portuguese ground troops normally are stationed here along with small naval forces. And now an air command is being established. Other air units are to be stationed in Mozambique, the Portuguese province of the east coast of Africa.

Observers here say most of Angola's 5,000,000 Negroes have not heard about the independence movement if Africa and do not care much anyway.

Informer System

In any event, the secret police system here is said to be one of the best in Africa with many informers among the Africans. Censorship is in operation and little news of developments in other parts of Africa leaks through.

Portuguese settlers or their ancestors have toiled throughout four centuries to make Angola a mirror of the homeland. They have no intention of being turned from their task.

"We will never leave Africa," a Government spokesman said.

There is no organized movement toward nationhood in Angola, at least above the surface. It is unlikely there ever will be so long as the police maintain their present efficiency.

A few incidents are attributed to the nationalist ferment on the continent, but no serious disturbances. Nationalistic pamphlets have been circulated secretly and there have been arrests.

The Portuguese explorers opened up this part of the African coast in the fifteenth century. Progress has been slow, but the tempo has quickened in recent years as Angola poured out its riches—coffee, diamonds, fish products, sisal, sugar, cotton, oil.

There is no racial discrimination as such. White and black are on an equal footing so far as the law is concerned, although in practice most Negroes are in inferior positions because of their lack of education.

The official policy is assimilation. It works slowly. It is reliably reported that 1000 negroes received full Portuguese citizenship last year. To become an assimilated citizen the African must drop his African ways and speak Portuguese. He must live like a white man and raise his children in the Portuguese manner. He must pass strict tests. The classic story here is of an African who flunked because his wife was going barefoot.

Higher Positions

Higher civil service positions are held mostly by whites although some persons of mixed blood reach these higher positions. The 150,000 whites in Angola hold most of the jobs which go to African in other African countries. They even drive the taxicabs. Most of the waiters and chambermaids are white.

Intermarriage is encouraged. That can mean a mixture Portuguese, African and India blood. There are many Indian from Portugal's province Goa.

The Portuguese say that in places like Ghana and Nigeria independence is being granted to a small elite of in ellectuals, who do not really represent the African masses.

It is difficult to become an intellectual in Angola since education is not easy to acquire. Most of the elementary education for Africans is in the hands of religious missions.

India's Largest Insurance Company At Your Service

The
New India Assurance
Company Limited

SOLE REPRESENTATIVE IN THE UNION OF SOUTH AFRICA:
RUSTOMJEE JALBHOY RUSTOMJEE
140, Queen Street, DURBAN.

FOR SERVICE AND SECURITY
CONSULT US FOR
EVERY TYPE OF INSURANCE

P.O. Box 1610.
Residence: 111 Eleventh Avenue,
DURBAN.

Phones:
Office: 25845
Residence: 36413.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Islam Weak In N. Nigeria

By the Commonwealth Correspondent of "The Observer"

THE political pull of Islam is remarkably weak in Northern Nigeria, which celebrated the achievement of its self-government recently.

It is the largest Muslim country in Africa, south of the Sahara. Two-Thirds of its 20 million inhabitants are Muslims.

The effective political strength of the country lies with the powerful Emirs of the trinity of great city-states of the "Holy North"—Bornu, Kano and Sokoto. Their ties are with Mecca, and not with Cairo or Baghdad, although both Radio Cairo and Radio Moscow beam powerful Hausa broadcasts — the lingua franca of Northern Nigeria—to West Africa.

But Northern Nigeria's leaders are too immersed in their own problems to show even a flicker of interest in these external influences.

They are primarily concerned with their own difficult problems. The first is to entrench the power of their traditional leadership now that the British overlord has departed.

Northern Nigeria has taken slowly to democracy and to Western education. Even today, only 2 percent. of the population is literate in English, and 5½ per cent. in Arabic.

In recent years there have been stirrings among the peasants against the feudal rule of their Emirs. But the main opposition party has remained extremely weak. The Emirs give full support to the programme of moderating the government, while at the same time trying to retain their old authotity.

A second important problem facing Northern Nigeria relates to its role in the Federation of Nigeria, which will become a fully independent member of the Commonwealth in 1960. Her two partners in this federation—the Western Region (Yorubaland) and the Eastern Region (Iboland) — are predominantly Christian.

Each region has produced a powerful government party. The question is who will control the Federal Government.

As the three parties are constituted at present, none is strong enough to form a central government by itself. They must, therefore, either agree to form a coalition government representative of all three regions, or two must gang up against the third.

The future stability of the Nigerian Federation will depend largely on the success of the party leaders in establishing a working relationship at the centre. There is no disposition between the two parties in the Western and Eastern Regions to work together against the North, because of their political rivalry.

Northern Nigeria, therefore, holds the whip hand in the negotiations that are now going on to determine the composition of the Federal Government which will assume power when Britain finally withdraws in 1960.

Freedom Group Formed In Uganda

Kampala, Uganda, May 24.

LEADERS of the banned Ugand National Movement have announced the formation of a new organization called the Uganda Freedom Movement with similar aims.

The National Movement was banned on Saturday on the grounds that intimidation arising from its boycott of non African stores and manufacturers was a threat to peace and order.

The formation of the Freedom Movement was announced at a Press conference in Katwe, near here, by Eridadi Mulira, a former National Movement leader. He said the new party stood for "economic independence" for Africans and independence for this British Protectorate by 1960.

More restriction orders have been served on lerders of the Uganda National Movement, a police spokesman said on May 25 The new orders forbid the leaders to move out of their own subcountry areas without official permission. A total of 16 restriction orders have been served in Buganda since it was declared a disturbed area.—Reuters.

Press Censorship Threat In Uganda

Kampala, May 23.

A BROADCAST from Uganda says following the government's step to ban the Uganda National Movement, the chief secretary, Mr. Hartwell, said today that if the activities of the Movement were carried on through the Press then the government would introduce Press censorship. Making the announcement at a news conference in Kampala, Mr. Hartwell said that various vernacular newspapers had supported the movement. Now that steps have been taken to make the Movement illegal, the government could not allow its aims and objects to be kept alive publicly.

The chief secretary repeatedly stressed that the government ha no desire to bring this censorship into operation. "We hope it will not be necessary to do so, but it depends entirely on how the press behaves. We have no desire to impose it. It is the last thing that we want to do unless the behaviour of the Press makes it imperative to do it."

Gramophone Records

MADE IN INDIA — AT HALF PRICE

4/6 EACH OR TWO FOR 8/3

Selected single numbers available from latest films.

Also Urdu Quawalis; Hindi: Religious, Ramayan, Arthi, Bhajan and Drama Sets.

Latest Gujerati Records: Only at 3/- each or two for 5/-

Available in Bhajan, Arthi, Garba and Comic Numbers.

MAIL ORDERS ACCEPTED —FREE PACKING SELLING FAST.

Write for detail specification, gladly suppplied on application

NATIONAL RECORDS

18 Ajmeri Arcade, off Grey Street,
DURBAN. — Phone: 25628.

Commission Inquires Into Nkrumah Murder

ACCRA, Ghana, May 23

THE Government said on Saturday its inquiry commission had decided that two top Opposition politicians conspired to assassinate Prime Minister Kwame Nkrumah and overthrow the Government.

R. R. Amponsah, general secretary of the United Party, and M. K. Apaloo, a United party member of Parliament, were accused of conspiring with John Mensah Anthony, Mr. Apaloo's half-brother, and former Capt. Benjamin Awhaitey of the army.

The Government has charged that Mr. Nkrumah was to have been slain at the airport here on December 20 as he was departing on a visit to India.

Mr. Amponsah and Mr. Apaloo have been in jail since December under Ghana's preventive detention act. Their Parliamentary seats have been declared vacant.

The commission's findings cleared the police, army and Government of charges of conspiring to "implicate innocent person" in the affair. It found no evidence that K. A. Busia, Opposition leader, and three other Opposition legislators were involved in any plot.

One of those cleared was Joe Appiah, husband of Peggy Cripps Appiah, daughter of Sir Stafford Cripps, the late British Labour party politician.

Cable & Tel. Add. HARGVAN. Phone 29368

P. Hargovan & Co. (Pty.) Ltd.

Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12/6 each F.O.R. Durban
Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb. " "
Fresh First Grade Garlic 2/- " " "

Cash with order only.

P. O. BOX 1250.
155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

India Letter

(From Our Own Correspondent)

Fear Of Another Flu Epidemic

THE influenza wave reported in Ceylon has alerted the Public Health authorities in Bombay to the risks of it re-appearing in this part of India.

The possibility of flu spreading to this country is not completely ruled out and the authorities are vigilant, the Executive Health Office of the Bombay Municipal Corporation told newsmen.

474 Die Of Cholera

474 persons have died of cholera which broke out in an epidemic form in several districts of Madhya Pradesh, according to an official report.

The total number of cholera cases reported from these districts is stated to be over 1,600.

Five Villagers Shot By Dacoits

Five persons were shot dead by an armed gang of dacoits on Friday in a village in Madhya Pradesh.

The dacoits were further reported to have chopped off the heads of the dead before escaping.

The police are making an intensive search for the gang.

Monsoon Sets In

Heavy pre-monsoon rains accompanied by strong winds and thunder are reported from all over India.

Heavy showers in Bombay two days ago brought down the temperature by a few degrees but caused a lot of confusion in traffic. Many train had to be cancelled because of the failure of signals and track.

In Ratnagiri heavy showers accompanied by strong gales had flooded low-lying areas. The gales uprooted several trees and thousands of mangoes were destroyed.

Mild showers were reported from Ahmedabad and Surat and the adjoining districts. It helped to bring the temperature down.

Harijans Enter Temples

The temples of Baijnath and Bageshwar in Almora district have been thrown open to Harijans according to the Secretary of the All-Indian Harijan Sevak Sangh.

He told newsmen that a batch of about twelve Harijans entered the two temples. The local Brahmins and Rajputs were there to welcome them. The priests applied tilak to the foreheads of the Harijans devotees.

Comprehensive Plan For Development Of Surat

A comprehensive programme of development," which will change the face of Surat district," has been recommended for inclusion in the Third Five-Year Plan by the Surat District Development Board.

The Development Board's recommendations include the implementation of the Ukai multi-purpose project and the extension of the Kakrapar irrigation project to facilitate a fuller use of the available water resources.

The Board has suggested the further expansion of the South Gujerat Electric Grid, the development of the Magdalla port near Surat and the establishment of a naval training school in the district.

The Board has urged that a medical college be established in Surat and has recommended the opening of an industrial estate near Navsari and the setting up of canning, cement and paper factories.

Pilot Survey In North Gujerat

A pilot survey has been conducted by a team of geologists in north Gujerat for diamonds, gold, coal and other mineral deposits.

Deputed by the Government of India, the team recently camped at Khandosan, in Mehsana district, and carried out the survey within a radius of three miles.

The specimens of soil and rock collected by the team are to be analysed in the Central Laboratory. More elaborate tests might be undertaken if the laboratory reports are positive.

Mrs. Santokben Gandhi Dead

Mrs. Santokben Gandhi, widow of Mr. Maganlal Gandhi, a close associate and nephew of Mahatma Gandhi, died at Mitapur near Dwarka (Saurashtra) a short while after she was pulled out of the sea following a boat accident.

Mrs. Santokben was returning from Dwarka Bet, a place of pilgrimage, along with her only son and grandchildren when the country boat which was carrying the party capsized near Okha port.

3,000 Civic Workers On Strike In Bombay

Nearly 3,000 clerical and allied staff of the Bombay Municipal Corporation went on an indefinite strike from June 4. A stormy meeting of the General Body of the Bombay Municipal Staff Union on Wednesday night overruled the decision taken earlier by its Managing and Action Committees favouring the reference of the dispute to arbitration.

India May Secure Aid Required For Third Plan

Despite certain unfavourable influences that have been at work in the U.S., there is still a hope that India may be able to obtain the requisite Rs. 2,500 crores by way of loans and private capital to finance the foreign exchange part of the Rs. 10,000-crore Third Plan.

More than half this total is likely to come from America, the World Bank, Canada, West Germany and Japan contributing the rest.

Ships Wrcked Off Kutch

Two cargo vessels were wrecked in the stormy seas near Kutch last week-end, according to reports reaching Bombay.

One of them was tiles from Kozhikode other was sailing from nagar to Bombay with a of fish.

The crew members of the vessels were picked country-crafts.

Sailors believe that tidal waves have not experienced for over fifty

Dalai Lama Of "Sad

THE Dalai Lama he has been receiving from Tibet is "sad in treme." Every day he has of "fresh atrocities."

Talking to the of the British-owned man" of Delhi and C Mussoorie, he said " were left behind in T being subjected to tortures day and night."

The Tibetan God-King he hoped "neighbouring tries like India will those on whose side lies truth and not those who may be in possession of mere might."

The Dalai Lama said he planned to hold a news conference in the latter half of June, when "details of what I think and plan" would be made known to the world.—Sapa-A.P.

INDIA MUST WITHDRAW ITS TRADE SANCTIONS

SOUTH AFRICA HAS NO QUARREL WITH INDIA

SEE PICTURES—READ LATEST NEWS :

Indian Information, Govt. of India Publication Illustrated 2 copies	3	6
Illustrated Weekly of India, Times of India 4 copies	8	6
Caravan India's Leading Thinkers 2 copies	4	6
My Magazine of India South Indian Magic	1	6
March of India, Govt of India Publication Illus.	4	6
Indian Annuals Fully Illus. with Pictures	7	6
Picture Magazines of India Film Fare 1958 4 Issues	12	6
Hindustani Picture Book Dharamyoga 2 Issues	3	6
Tamil Film Magazine Pesum Padam	2	6
Hindi Film Magazine Cinema Sitara 2 Issues	3	6
Urdu Film Magazine—Shama	2	6
Gujarati Film Cinema Sangeet	4	6

Song Books in English—Mother India Thumsa na Dehak, Bhabi, Jagtre Raho, Miss Bombay, Miss India Hawar Bridge Night Club, Passya and 1/- Each

Latest Records Books and Matter of interest on India supplied to you free.

D. ROOPANAND BROS.

PUBLISHERS AND BOOKSELLERS

Phone 20707. (Est. 1932) P.O. Box

85 VICTORIA STREET, D''

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Problems For Pan-Africanism

(Continued from page 222)

that while working on stage number one, he would not like to encourage the Indian and the European to join as members. If they felt strongly about a non-racial society, he could ask them to join the Liberal Party and wait for him there. After stage i, there really will be no need for both the Liberal Party and the Pan-African Congress. There will a be new regrouping of forces in preparation for the final assault on apartheid. And when that moment comes non-racialism will be a living reality.

The second point which emerges is that the friends of democracy should not weaken Mr. Sobukwe's position in ways which would make it impossible for him to ensure that Pan-Africanism remains a democratic influence and does not become a race hating force. The ANC started as a democratic influence but pressures were allowed to be exerted on it which finally landed it in the position where Mr. Luthuli now takes pride in wearing a uniform modelled on the style of that worn by China's Communist leader Mao Tse Tung. He is said to have even gone on record as telling the Liberals that they should stop attacking the communists.

Here is a democrat slowly being pressured into the position where he feels he can adopt communist sartorial styles and even defend the communists publicly. It is all a question of the wrong pressures.

I should like to appeal for more realistic thinking on Pan-Africanism; for appreciation of the fact that Mr. Sobukwe has his own problems; for the realisation that in the Africa of to-morrow people will have to learn to live with the majority on the terms dictated by it.

Uganda Quiet

Conditions in Uganda continue quiet, a police spokesman said in Kampala on Sunday.

No further incidents were reported following last week's disturbances in Katwe near Kampala but extra police patrols are being maintained throughout Buganda which has been declared a "disturbed area" following a wave of intimidation and violence arising from the trade boycott campaign of the proscribed Uganda national movement.

No Intention To Expel Whites

ACCRA

DR NKRUMAH, the Prime Minister of Ghana, returned to Accra recently after a two-week tour of Guinea. He was welcomed at the airport by cheering crowds. He told them: "The union between Ghana and Guinea is now established and unbreakable." It had laid the foundation for the unity and personality of Africa, and had established the nucleus of the community of African States.

"When we talk of Africa for the Africans, he said, "we do not mean to drive away Europeans from Africa. All that we mean is that colonial Governments should quit Africa."

He said he would soon be meeting President Tubman of Liberia. Later there would be a meeting of heads of independent African States and then a meeting of representatives of all countries in Africa.

Flood Relief Fund

Further donations to the Flood Relief Fund have been received from the following:—Messrs. K. L Mistry (Krugersdorp; Tvl. £1, Mehta and Son (Umvuma) £1—1—0, Bhana and Sons (Port Elizabeth) £1—1—0.

R. VITHAL
Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.
Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor. Diagonal & Market Sts. Johannesburg. 'Phone 33-1654

BOOKS FOR SALE

Mahatma Gandhi (Last Phase)	1	12	0
Political Philosophy of Gandhiji		18	0
My Experience with Truth		15	0
Women and Social Injustice		7	6
Discipline of Non-Violence		1	6
Indian Home Rule		1	0
Sarvodaya		5	3
Truth is God		2	6

Obtainable From:
'Indian Opinion,'
P. Bag, Durban, Natal.

THE
QUEENSLAND INSURANCE
COMPANY LIMITED.
(INCORPORATED IN 1886 IN NEW SOUTH WALES)
TRANSACTS ALL CLASSES OF INSURANCE
Fire - Marine - Accident
Consult:
MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE
SPECIAL INDIAN REPRESENTATIVE,
106 MANSFIELD ROAD, - - - - DURBAN.
P. O. Box 476. - - TELEPHONES 47453 & 47888.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Newly Arrived 'Jaico' Books

Panch Tantra	6	0
He Who Rides A Tiger	4	0
The Vision Of India	4	0
Droll Stories	4	0
Among The Great	4	0
Light Of Asia	4	0
The National Culture Of India	4	0
Illustrated Technical Dictionary	7	6
The Wisdom Of India	7	6
The Wisdom Of China	7	6
Godan	6	0
Jataka Tales	6	0
Prophets And Saints	5	0
Make The Most Of Yourself	5	0
A Digit of Moon and The Draught of the Blue	2	6
The Substance Of A Dream	2	6
The Art Of Living	2	6
Tears And Laughter	2	6
Creatures Of Destiny	2	6
Rubaiyat Of Omar Khayyam	2	6
The Song Celestial	2	6

(Postage 6d. Extra)

Obtainable from:

'Indian Opinion' P. Bag., Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

Ramanama—M. K. Gandhi	2	6
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	8
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6
Basic Education—M. K. Gandhi	2	6
Bapu's Letters to Mira (1924-48)	10	6
For Pacifists—M. K. Gandhi	2	6
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi —M. S. Patel	8	6
To Women—Amrit Kaur	1	0
Drink, Drugs and Gambling —M. K. Gandhi	5	6
To the Students—M. K. Gandhi	8	6
The Gospel of Selfless Action or The Gita According to Gandhiji (Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary) —Mahadev Desai	8	6
What Is Wrong With Indian Economic Life —D. V. K. R. V. Rao	3	0
Christianity Its Economy And Way Of Life —J. C. Kumarappa	2	3

Obtainable From :

Indian Opinion, P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings an Utterances)—M. K. Gandhi	10	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0
DELHI DIAY—Gandhiji	10	0
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1934-54)	5	0
A PROPHET OF THE PEOPLE —T. L. Vaswami	3	6
KRISHNA STORIES —T. L. Vaswani	7	6
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Mashruwala	2	0
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	5	0
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan	2	6
FAMOUS PARSIS	7	6
INDIAN CHRISTIANS —G. A. Natesan	7	6
SEVEN MONTHS WITH GANDHI —Krisnadas	12	6
A RIGHTEOUS STRUGGLE —Mahadev Desai	2	3
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. I.—M. K. Gandhi	15	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II—M. K. Gandhi	14	0
FROM YERAVDA MANDIR —M. K. Gandhi	1	0
GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
TO STUDENTS—M. K. Gandhi	6	0
BAPU—Marry F. Barr	4	0
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P.Bag, Durban, Natal.

Printed and published by Mrs. Sushila Gandhi at the International Printing Press (Phoenix), Private Bag, Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

No. 23—Vol.-LVII.
Friday,
12th June, 1959
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4d.

INDIAN OPINION
ઈન્ડિયન
ઓપિનિયન
મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

SOUTH AFRICA LIBRARY 16 JUN 19

સૌ કહે છે કે દુનીયા બેકદર, બેસમજ છે. જો એમ જ હોત તો દુનીયાના લોકો રામ, કૃષ્ણ, બૌદ્ધ, ઇસુ ખ્રિસ્ત, મહમદ પયગમ્બર, જરથુસ્ત્રને ન પુજતા હોત. એને બદલે રાવણ, કંસ, દુઃશાસન અને સત્રાટોને પુજતા હોત. —ચિંતક.

પુસ્તક ૫૭ મું—અંક ૨૩ | તા. ૧૨ જુન, ૧૯૫૯. | છુટક નકલ પે. ૪

"હિંદુ અને હિંદી" નામોની પસંદગીની ભીતરમાં

[પૂ. સંતબાલજીને મેં એક વ્યકતીગત પત્ર લખ્યો હતો. પત્રમાં એક લેખની માંગણી કરી હતી એના જવાબમાં તેઓશ્રીએ નિચલો લેખ મોકલ્યો છે જે આભાર સાથે નિચે આપું છું. મારા પત્રમાંના પણ કેટલાક ભાગો આપું છું કે જે બધા માટે ઉપયોગી છે.—સુ. ગાંધી.]

પત્રના ઉતારા

આંધેરીમાં મળ્યા બાદ ફરી મુંબઇમાં કયાંક તમો મળી શકશો, એ મારી ધારણા હતી. ભાઇ અરૂણ તો બીજીવાર માટુંગામાં મળી શકેલો. ઘાટકોપરમાં એક માતૃસંસ્થા ખોલેલી, ત્યારે તમો જો મુંબઇમાં રહેવાનાં હો, તો તમોને જવાબદારી સોંપવાનું વિચારેલું, પણ હવે તો તમો ફરી દક્ષિણ આફ્રિકામાં પહોંચી ગયાં, તે જાણી ખુબ આનંદ થાય છે.

...બાપુ ગયા પછી ભારતે અખિલવિશ્વમાં અહીંસક સાધનો દ્વારા મહત્ત્વનો ભાગ ભજવવાનો છે. પરંતુ એ દિશાની પ્રગતિ સાવ થંભી ગઈ છે, એમ કહું તો ચાલે. એશીયા અને આફ્રિકાનાં આઝાદ થનારાં રાષ્ટ્રો ઉપર વિશ્વશાંતિનો મોટો આધાર છે. આરબ રાષ્ટ્રવાદની સામે સંસ્થાનવાદી જુથનો ભય દુર થયો, ત્યાં વળી સામ્યવાદી જુથનો ભય ઉભો થયો છે. 'નાસેર' અહીંસા પ્રત્યે અભિમુખ થયા છે, એ આપણે માટે સુંદર સંધિ છે, પણ સામુદાયિક અહીંસાના ભારત પ્રયોગો થંભવાને કારણે કાશ્મીર, ગોવાના ઘર આંગણાના પ્રશ્નો સ્થગિત છે, વળી તિબેટનો પ્રશ્ન ઉભો થયો છે, ત્યાં વળી આરબ રાષ્ટ્રવાદ લગી કયાં-પુગી શકાય? બર્મા, સિલોન, પાકીસ્તાન વગેરે પ્રશ્નો ઉકળી રહ્યા છે. સામ્યવાદી ભય સવિશેષ એટલા માટે છે કે તે આંતરીક દરમીયાનગીરી કરી નાખે છે. દા. ત. હંગેરી અને હમણાં ઇરાક પછી આ તિબેટમાં પણ.

આ પરિસ્થિતિમાં દક્ષિણ આફ્રિકાનું મણીલાલ ગાંધી ગયા બાદ આપનું રહેવું કાંઇકય દિલાસો દઇ જાય છે. 'ઇન્ડિયન ઓપીનીયન' ચાલુ રાખ્યું છે ને?

...દક્ષિણ આફ્રિકામાં દિવસે દિવસે રંગભેદની દિવાલ ઊંડી બેતી જાય છે, તે આશ્ચર્યજનક ઘટના છે. કારણ કે મુત્સદ્દીગીરીમાં પાવરધુ બ્રિટન એક બાળક સમજે, તેટલુંય સમજી શકતું નથી. ત્યારે 'વિનાશ કાલે વિપરીત બુદ્ધિ:' એ વાકય યાદ આવ્યા વગર રહેતું નથી. —સંતબાલજી.

* *

હિંદે હંમેશા 'વસુધૈવ કુટુંબકમ્' એટલે કે 'જગત મારૂં કુટુંબ છે.' એ સૂત્ર રટયા કર્યું છે. એ માત્ર તોતારટણ (પોપટ રટણ) નહીં, પણ એ સૂત્રનું તેણે જીવંત આચરણ કર્યા કર્યું છે. રામાયણ અને મહાભારત એ બન્ને ભારતીય સંસ્કૃતિના પ્રખર હિમાયતી અને પુરાતન ગ્રંથો છે. તેમાં સાંસ્કૃતિક આક્રમણનો ભારતે હંમેશા પ્રતીકાર કરેલો દેખાય છે પણ કોઈ પણ ભૌગોલિક પ્રદેશોને જીતવાનો લવલેશ પ્રયત્ન કર્યો જણાતો નથી. ઉલટ વાલીનું શાસન બદલીને સુગ્રીવ અંગદને સ્થાપે છે અને લંકાના રાવણશાસનને પલટીને ત્યાં વિભીષણને સ્થાપે છે. મતલબ કે સુગ્રી અંગદ તથા વિભીષણ રામચરણે સમર્પિત થવા તઇયાર છે, છતાં એ પ્રદેશોને અયોધ્યાના સાકેત પ્રદેશમાં ભેળવવા રામ કોઇ રીતે તઇયાર નથી. જો કે મહાભારતનો ઇતિહાસ એ રીતે દુઃખદ છે કે દેશને ભગવાન કૃષ્ણ જેવા યુગ પુરૂષ મળવા છતાં ભાઇઓ ભાઇઓ વચ્ચે રાજપાટ નિમિત્તે મહાન જંગ ખેલાય છે એ જુદી વાત. પરંતુ કાલયવનના આક્રમણનો સામનો તો બન્ને જમાત (૧૦૫ ભાઇઓ કૌરવ અને પાંડવ) મળીને જ કરે છે. આનો અર્થ એ થયો કે (૧) હીંદે કદી પ્રદેશ જીતવા આક્રમણ કર્યું નથી. અને (૨) હીંદ કદી કોઇ પણ જાતના સાંસ્કૃતિક આક્રમણનો સામનો કર્યા વગર રહ્યું નથી.

અલબત્ત મહાભારત પછી હીંદનો ઇતિહાસ દુઃખદ પણ છે. કારણ કે તેણે રાજકીય ક્ષેત્રે ઉદાસીનતા સેવવા માંડી હતી. તેથી જ મોગલો અને છેવટે પરદેશી રાજ્ય અને પરદેશ દ્વારા રાજ્ય આ દેશમાં બ્રિટીશો સ્થાપી શકયા. ગાંધીજીને નિમિત્તે ફરી એકવાર હીંદે પોતાની સાંસ્કૃતીક અને સંગઠિત તાકાત હીંદી રાષ્ટ્રીય મહાસભા દ્વારા બતાવી. પરિણામે રાજકીય ક્ષેત્રમાં સત્ય અહીંસા હોઇ શકે છે, તે સૂત્ર પણ જગવ્યાપી બની શકયું. જો કે ભારત અને પાકીસ્તાનના ભાગલા પડયા અને ભાગલા બાદ જે મહાકરૂણ ઘટના બની તેણે ભારતની અપાર અગ્નિ કસોટી કરી નાખી. છતાંયે ભારત આજે વિશ્વયોગાનમાં કોઇ જુથમાં ભળ્યા વિના સક્રિય તટસ્થ બળ તરીકે રાજકીય ક્ષેત્રે પંડીત જવાહરલાલની રાહબરી નીચે કોંગ્રેસ દ્વારા અડીખમ અને અનુનમ રીતે ટકી રહ્યું છે.

એમ છતાં ભારતે અહીંસાની દિશામાં વિશ્વમાં અને ભારતમાં દરેક ક્ષેત્રે જે કાર્ય કરવું છે, તેમાં એકલી કોંગ્રેસ કામ નહીં આપી શકે, તે માટે હું પ્રા. સંઘો તથા નૈતિક ગ્રામ સંગઠન એ ત્રણ સંસ્થાઓ ઉપર કોંગ્રેસના પૂરક પ્રેરક બળ તરીકે જોર વધુ આપી રહ્યો છું. જેથી રચનાત્મક કાર્યકરો, મહિલા જાત, ગામડાં, શહેરના મધ્યમ વર્ગો તથા મજુર વર્ગો વિશ્વના કામે લાગી શકે. સત્ય અહીંસાનો સમાજ ક્ષેત્રે વિકાસ થઇને વિશ્વજન સંગઠન બળવાન અને પવિત્ર બને. તેમજ રાજ્ય ક્ષેત્રે ભારત વિશ્વભરમાં કાર્ય કરી શકે.

આ વિશાળ દ્રષ્ટિ કોણ જો ભારતીય જનોને સમજાઇ જાય, તો તેઓ હીંદી શબ્દનો ઉપયોગ પોતાની સંસ્થાઓ માટે કરશે પણ હીંદુ શબ્દનો ઉપયોગ નહીં કરે. સુશીલા બહેન ગાંધીએ જ્યારે ત્યાંના હીંદુ મહિલા મંડળ માટે મારો સંદેશો માગ્યો, ત્યારે મેં પત્રમાં (હું ન ભૂલતો હોઉં તો) સંદેશામાં પણ ટકોર કરેલી. ઘાટકોપરમાં પણ એક રાષ્ટ્રીય દ્રષ્ટિ કોણ વાળી સંસ્થાનું નામ હીંદુ શબ્દ સાથે જોયું, ત્યારે પણ મેં ટકોર કરી છે. (મુનીશ્રીની ટકોર બાદ ગુજરાતી મહીલા મંડળ માંથી હીંદુ શબ્દ સર્વોનું મતે કાઢી નાખ્યો છે.—સુ. ગાંધી.)

અલબત્ત હીંદુ શબ્દ અસલમાં ધર્મ વાચી નથી પણ રાષ્ટ્રવાચી છે. મને આધાર ભૂત સમાચારો મળ્યા છે કે (અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૨૨૪)

માનવીની ફરજ

એક ગામમાં એકાંત સ્થળે એક સંત રહેતા હતા, તે રાત દિવસ ભાગવાનનાં ભજનમાં મશગુલ રહેતા. તેમને એકવાર એક સજ્જને પુછયું, મહારાજ! તમે ભગવાનનું ભજન કરવા માટે ખુબ પરિશ્રમ વેઠો છો પણ કોણ જાણે છે કે, પરમેશ્વર તમારી આ મહેનતને ધ્યાનમાં લેશે કે નહીં? એનો જવાબ આપતાં તે મહાત્માએ કહ્યું, ભાઇ! હું માત્ર મારી ફરજ અદા કરૂં છું. પછી પ્રભુની જેવી મરજી. તે તેની ફરજ અદા કરે કે ન કરે તેની સાથે મારે કશી લેવા દેવા નથી. જેમ કે, રાજાનો હુકમ તેના પરિચાર વર્ગ પર હોય છે, પણ પરિચારકો (સેવકો)નો હુકમ રાજા ઉપર નથી હોતો. તેજ પ્રમાણે પરમેશ્વરનો હુકમ આપણા પર હોય છે, આપણો હુકમ તેના પર નથી હોતો. જ્યારે આપણે આપણી ફરજ બજાવી છુટીએ ત્યારે તે એમ નહીં કહી શકશે કે, તમે તમારી ફરજ કેમ નથી બજાવી? એ માટે જ હું અત્યંત ચીવટતા રાખી પ્રભુનું ભજન કરૂં છું.—"લોહરિ."

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૧૨ જુન, ૧૯૫૯.

આંતરીક ઝગડા અને બાન્ટુસ્થાનો

આ ન્ટુસ્થાનના ઇલાયદાપણામાં બે વસ્તુઓ છે જે ધ્યાન ખેંચનારી છે. એક એ કે હીંસા ફાટી નીકળી છે અને બીજુ ચીફોને સ્થાનભ્રષ્ટ કરવામાં આવ્યા છે.

હાલ ઇનપુમેમાં આંતરીક હુલ્લડો ચાલી રહ્યા છે, જેમાં ઘરો બાળવામાં આવ્યા છે અને ઓછામાં ઓછા આઠ જણના ખુન થયા છે. થોડાકજ દીવસો પહેલા મી. ડી. વેટ નેલે દેશને જણાવ્યું હતું કે લગભગ ૩ ડઝન ચીફોને તેમની સત્તાપરથી દુર કરવામાં આવ્યા છે.

આ વસ્તુઓ ઘણી મહત્વની છે. આપણે આજે ચાલી રહેલ બનાવો ઉપરથી જોઈ શકીએ છીએ કે ત્યાંના આફ્રીકનો ઇલાયદાપણાનો સ્વિકાર કઇ રીતે કરે છે. સરકારી માણસો કહે છે કે ટ્રાઇબલના લોકોને ઇલાયદાપણું મંજુર છે. અને તેઓ માને છે કે, ઈલાયદાપણાથી જ એમને ફાયદો થશે. નવાઇની વાત છે કે, તેઓ પોતાની ખુશાલી ખુના મરકી કરીને બતાવી રહ્યા છે. વધુ નવાઇની વાત તો એ છે કે, તેઓ સરકારી પ્રતિનિધિઓના ખુન કરે છે જ્યારે કે, સરકાર એવો દાવો કરે છે કે, ત્યાંની પ્રજા એમને પસંદ કરે છે. એ પણ નવાઇની વાત છે કે, ટ્રાઇબલના લોકોની મરજી અનુસાર બધુ થતું હોવા છતાં સરકારને ચીફોને સત્તાપરથી દુર કરવા પડયા.

જેઓ સ્વતંત્ર રીતે વિચારી શકે છે એઓ આ ઉપરથી એટલું જાણીજ શકશે કે દક્ષિણ આફ્રિકા લોહીની નદીઓ વહેવડા-વવાના તબકે આવી પહોંચ્યું છે. સરકારી પ્રતિનિધિઓના ખુનો, ચીફોને સ્થાનભ્રષ્ટ કરવા, વિગેરે ઇલાયદાપણાના અંગો છે.

ગામડાના આફ્રિકનોએ ઘણો સમય પહેલાં સ્પષ્ટ કર્યું છે કે તેઓને ઇલાયદાપણાથી સખત નફરત છે. શહેરના આફ્રીકનોએ પણ પોતાના વિરોધથી ઇલાયદાપણા સામેની નફરત દર્શાવી છે. સરકારે રીઝર્વો ઉપર જાપ્તો મુકી દુનીયાને સમાચાર આપ્યા છે કે રીઝર્વમાં બધુ શાંત છે. ગામડાના આફ્રિકનો સમજી ગયા છે કે તેઓ એક જુદી સરકારના ભોગ બન્યા છે. તેથી તેઓ આજે હીંસાને અપનાવી રહ્યા છે અને થોડાજ વખતમાં જો. આ વતાવરણ ઉપર અંકુશ મુકવામાં નહીં આવે તો આખો દેશ હીંસાના પંજામાં આવી પડશે.

આ બધુ ખોટી ધમકી આપવા માટે અથવા ખોટી બ્હીક બેસાડવા માટે નથી. આપણા દેશની ખરેખર બહુજ ખરાબ હાલત થઇ રહી છે. આપણા રાજકર્તા એટલા આંધળા છે કે, દેશ ઉપર જે કાળા વાદળો છવાઇ ગયા છે એ એ લોકો જોઈ નથી શકતા. અને આંધળા બની એક પછી એક મુર્ખતા ભર્યા પગલાઓ ભરતા જાય છે. એમના આધ્યાત્મીક બંધુ હિટલરે આજ રીતે દુનીયામાં લોહીની નદીઓ વહાવી હતી. આપણે ચેતવણી મળી રહી છે.

સ્પષ્ટવકતા થવું એ સારૂ છે. જે લોકો મનમાં સંઘરી રાખે છે તે લોકો રાગદ્વેષનું પ્રમાણ વધારતા રહે છે, પરંતુ સ્પષ્ટ વકતૃત્વ એટલે સાંભળનારાના દિલને ચોટ લાગે એવી કટુતાથી બોલવું એમ નહિ. એ જ રીતે કયારે મૌન રાખવું ને કયારે અંતરની વાણી પ્રગટ કરવી તેનું ભાન પણ કેળવવું જોઇએ. સત્યના ઉચ્ચારણમાં યે સમજદારી આવશ્યક છે.—શ્રી

લુથુલી ઉપરના બેનથી કોંગ્રેસ મુગી નથી બની

સરકારનું માનવું હતું કે, લુથુલી ઉપર બેન મુકવાથી તેઓ એ. એન. સી.ને ચુપ કરી દેશે. પણ એમાં એને ભુલ ખાધી છે. આ પગલાથી, એ. એન. સી.ને યુનીયનમાં અને પરદેશમાં ઘણું મહત્વ મળી ગયું છે.

ચીફ લુથુલીએ પોતાના ભાષણો દ્વારા ઘણા ગોરાઓને જીતી લીધા હતાં અને આજે સરકારે એમની ઉપર બેન મુકવાથી એ લોકોની આંખોમાં એમને ઘણા મહાન કર્યા છે.

આ બેન પછી એમ માનવામાં આવ્યું હતું કે, સરકાર ઓફીસો અને બીજી સંસ્થાઓ પર ઝાપટ મારશે, પણ હજુ સુધી સરકારે આમ નથી કર્યું. તેમ છતાં આવી જડતી માટે બધા તઇયાર છે.

આમ છતાં જુનની ૨૬મીથી કોંગ્રેસો એ નેશનાલીસ્ટ ચીજોનો બોયકોટ શરૂ કરવાનો વિચાર રાખ્યો જ છે. નેશના-લીસ્ટ છાપાઓના હેવાલો ઉપરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે, નેશનાલીસ્ટો આ પગલાથી ઘણાજ ભય પામ્યા છે. ચીફ લુથુલીએ યુનાઇટેડ પાર્ટીને પણ ચેતવણી આપી હતી કે એમને સાવચેત રહેવું જોઇએ, કારણ કે, એમનો પણ વારો આવશે. આ ઉપરથી હીંદી વેપારીઓએ પણ સાવચેત રહેવાની જરૂર છે કે જે લોકો આફ્રિકનો પ્રત્યે ભેદભાવ રાખે છે, એમનો પણ આજ રીતે બોયકોટ કરવામાં આવશે.

જો આ બોયકોટ યશસ્વી થશે તો, બનવા જોગ છે કે આ એક બહુજ જોરાવર રાજનૈતિક શસ્ત્ર નિવડશે.

શ્રીમતી સંતોકબેન ગાંધીનું અવસાન

આ દેશમાં મહાત્મા ગાંધીજી રહેતા ત્યારે તેમની સાથે શ્રી મગનલાલ ગાંધી પણ રહેતા હતાં. શ્રી મગનલાલ ગાંધી ૧૯૨૮માં સ્વર્ગવાસી થયા. ત્યાર પછી તેમના પત્ની શ્રીમતી સંતોકબેન ગાંધી તેમના પુત્ર અને પુત્રીઓ સાથે થોડો સમય આશ્રમમાં રહ્યા. ૧૯૩૦માં સાબરમતી આશ્રમ વિખેરાઇ ગયા પછી તેઓ માટુંગામાં રહેતા હતાં.

હીંદથી અમને દુઃખદ ખબર મળ્યા છે કે શ્રીમતી સંતોકબેન ગાંધી તેમના પુત્ર સાથે જાત્રાએ ગયા હતાં. દ્વારકાથી પાછા ફરતા તેમની બોટ તોફાને ચઢી અને ઉંધી વળી. સંતોકબેન ગાંધી આનો ભોગ બન્યા. જો કે તેમનું શબ હાથ લાગ્યું હતું.

શ્રીમતી સંતોકબેન ગાંધી ૬૦ ઉપરની વયના હતાં અને ફીનીક્સ સંસ્થાના એક સેટલર હતાં. આ દેશમાં સત્યાગ્રહની લડત થઇ તેમાં તેઓ પણ જેલ ગયા હતાં.

તેમના કુટુંબને ગએલી આ દુઃખદ ખોટમાં અમારી સાથે આફ્રિકાના તેમના મિત્રો પોતાની દીલસોજી પાઠવે છે. ઇશ્વર સ્વર્ગસ્થના આત્માને શાંતી અર્પો અને કુટુંબીઓને દુઃખ સહન કરવાની શકતી.

ગ્રુપ એરીયાઝના ઇન્સ્પેકટરો

જાહેરનામાં મુજબ ડરબનના અમુક લત્તાના લોકો ગ્રુપ એરીયાઝના કાયદાને લીધે ઘરબાર વગરના થઇ જવાના છે. હવે ગ્રુપ એરીયાઝ બોર્ડે પોતાનું કામ બીજા લત્તાઓમાં શરૂ કર્યું છે. કેટો મેનર, કલેર એસ્ટેટ, સ્પ્રીંગફીલ્ડ બીલેર અને સીડ્યુના જમીન માલીકોને જણાવવામાં આવ્યું છે કે એમની જમીન "લાગુ પડતી" જગ્યામાં આવે છે.

બોર્ડ તરફથી કીમત નકકી કરવા માટે પણ એક સમેતી સ્થપાઇ છે. એને પણ બીલેર અને સીડ્યુમાં પોતાનું કામ શરૂ કરી દીધુ છે. પછી કેટો મેનર તેઓ જશે.

ગ્રુપ એરીયાઝ એકટ મુજબ જો માલીક પોતાની જમીન બોર્ડે ઠેરવેલી કીમત કરતાં વધારે કીમતથી વહેંચે તો તેને નફાના ૫૦ ટકા રકમ બોર્ડને આપવા. જો તે ઓછી કીમતે વહેંચે તો બોર્ડ તેને બન્ને કીમતના ફેરના ૮૦ ટકા માલીકને આપે.

કીમત નકકી કરનારાઓ બોર્ડના એજન્ટસ હોય છે. હમણા સુધી એવુંજ બન્યું છે કે તેઓએ જમીનની કીમત માર્કેટ વેલ્યુ કરતાં ઘણી ઓછી કરી છે. આ રીતે બોર્ડે પોતાના ફાયદાનું કામ કર્યું છે.

આ સરકારની ન્યાયની નીતી છે. જેથી કોમો વચ્ચે મીત્રતા બંધાય!

—ત્રીજી પંચ વર્ષીય યોજનામાં સોરઠ માટે બે ખેતીવાડીની કોલેજ અને બે ઉદ્યોગનગરનો સમાવેશ કરાયો છે.

—આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસે ખેતરોમાં મજુરો તરફ બતાવાતી અન્યાયી વર્તણુકના વિરોધ તરીકે ફાર્મમાં થતાં બટેટા ન ખરીદવા લોકોને સલાહ આપી છે. જોહાનીસબર્ગના ગાંધી હોલમાં ૧૩૦૦ની માનવ મેદની સામે આ નિર્ણય લેવાયો હતો.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

સોબુકવેની પેન-આફ્રીકાનીસ્ટ કોંગ્રેસની જાતિ સહકાર નીતી અંગે વ્યાખ્યા

ચાલુ માસની શરૂઆતમાં પેન-આફ્રીકાનીસ્ટ કોંગ્રેસની ટ્રાંસવાલની પ્રાંતિય સભા મળી હતી.

મી. સોબુકવેએ એમના ભાષણ દરમ્યાન પેન-આફ્રીકન કોંગ્રેસના જાતિ સહકાર અંગેના વલણ પર વધુ પ્રકાશ પાડયો હતો.

તેમણે કહ્યું કે જ્યારથી પેન-આફ્રિકન કોંગ્રેસની સ્થાપના થઇ જેને આજે એક માસ અને ત્રણ અઠવાડીઆ થયાં છે. તેમાં પેન-આફ્રિકન કોંગ્રેસએ શું કર્યું છે? તેમણે કહ્યું કે "જુલમગાર અને રાંક વચ્ચે, શેઠ અને દાસ વચ્ચે, એક હથ્થુ સત્તાવાદી અને પ્રજાસત્તાવાદી વચ્ચે એણે એવી હિંમતથી સીમા અગર હદની લીટી દોરી છે કે જેઓ વાડપર બેસનારાઓ અને રાજદ્વારી સાહસીકો છે તેઓનું સ્થાન હવે પછી રહેશે નહિ.

એટલે હવે દરેકે સ્વતંત્રતા અને ગુલામી તેમજ જુલમગાર અને રાંક વચ્ચેનો એક રસ્તો પસંદ કરવો પડશે.

અત્યારથી જ કોઇકોએ તો જુલમગારની પાંખ નીચે આશરો લેવાનું પસંદ કર્યું છે જ્યારે ઘણાઓએ વૈભવ મેળવી ગુલામી સ્વીકારવા કરતાં બહેતર છે કે સ્વતંત્ર રહી ભુખે મરવું પસંદ કર્યું છે.

આ લોકશાસનની જે આપણી મર્યાદા છે તેનાથી સત્તાધીશો ચિંતામાં પડયા છે કારણ તેઓ હવે આફ્રિકન પ્રજાને વધુ વખત મુર્ખ નથી બનાવી શકતાં. આ ભયને લીધે તે સંસ્થાઓને કચડી નાખવા ઇચ્છે છે અને પેન-આફ્રિકન કોંગ્રેસનો પણ નાશ કરવા પ્રયત્ન કરે છે. અને ગોરા છાપાઓ જુલમગારોને તેજસ્વી શૈલીમાં મદદ કરે છે.

પ્રેસ

અમે અમારા આફ્રિકાનીસ્ટ પત્રમાં જણાવ્યું જ છે કે, આપણી સામે નાલેશી અને કાદવ ઉરાડવાનું કાર્ય પ્રેસે ફરી શરૂ કર્યું છે. આપણી સંસ્થાનું અધિવેશન યશસ્વી નિવડયું હતું એ, નીતિ ઘડનારાઓ માટે એક કડવી ગોળી થઇ પડી છે અને તેથી જ પ્રેસ આપણી સામે અદાવત રાખે છે. અને તેથી આપણને કોઇ જાતનું મહત્વ ન આપવાની નીતિ તેઓ સેવી રહ્યા છે. જ્યારે જાહેરાત આપવી જ પડે તેવી સ્થિતીમાં તેઓ આવી પડે છે ત્યારે આપણને ખરાબ રીતે ચીતરે છે. ગોરા છાપાઓની મુખ્ય નીતિ એ છે કે આપણને આપસ આપસમાં હલકા પાડવા અને આપણી આફ્રિકન તરીકે અવગણના કરી દુનિયાની નજરે આપણને હલકા પાડવા. પણ તેઓ નાસી પાસ થશે. કારણ આપણે કોઇ પ્રેસથી ઘડાયા નથી અને તેથી કોઇ પ્રેસ આપણો નાશ પણ નહી કરી શકે. એક વખત જરૂર એવો આવશે કે જ્યારે આજ પ્રેસોને સત્ય જાહેર કરી જણાવવું પડશે કે સાઉથ આફ્રિકાના સવાલ માટે આજ એક આપણી સંસ્થા મહત્વ ધરાવે છે અને આજ સંસ્થા દક્ષિણ આફ્રિકામાં માણસ માણસ વચ્ચેના સંબંધનો ઉકેલ શોધશે.

કેટલાક પત્રોએ આપણી સામે સવાલો મૂકયા છે કે, આ સંસ્થા આ દેશના બીજા રાષ્ટ્રીય જુથો સાથે સંકળાવવા ઇચ્છે છે કે કેમ? આવા છાપાઓમાં એક "ઓપીનીયન" એ કે જેને આપણો આખો હેવાલ છાપ્યો હતો. બીજુ છાપુ "*Ikhwezi*" ઇકવેઝી છે કે, જે ઉોકરવાદીપણુ બતાવી એવો દાવો કરે છે કે સમાજવાદ એકજ, હોઇ શકે, પછી એમાં, આફ્રિકન સમાજવાદ ન હોઇ શકે. આથી હું આ અવસર ઉપર બીજી સંસ્થાઓ સાથેના અમારા સંબંધ વિષે ઉલ્લેખ કરીશ. એપ્રીલની "પીએસી"ની પરીષદમાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં ત્રણ રાષ્ટ્રીય પક્ષો સ્વિકારવામાં આવ્યા હતાં—આફ્રિકન, યુરોપીયન અને ઇન્ડિયન. કલર્ડ પ્રજાનો ઉલ્લેખ નહોતો કરવામાં આવ્યો. 'ઇકવેઝી' જેવા છાપાઓ આ બાબત ઉપર પોતાનો મત દર્શાવે છે. પણ જો આ લોકોએ, અમારો હેવાલ વધુ ધ્યાનથી વાંચ્યો હોત તો તેઓ જોઇ શકત કે અમે, રાષ્ટ્રીય પક્ષો, ભૂગોલીક જુદાઇ ઉપર રચ્યા હતાં, અમે એમ જણાવ્યું હતું કે, ભુગોલીક ફેરફાર હોવા છતાં ઇતિહાસક એક હોય, એવા ત્રણ પક્ષ આ દેશમાં છે. કલર્ડ કોમ જે છે, તે ભુગોલીક રીતે, આફ્રિકાનીજ ગણાય અને ઇતિહાસીક રીતે પણ અહીંની જ ગણાય, તેથી તેઓની ગણત્રી આફ્રીકન તરીકે જ થાય. આ કારણે તો આનો ઉલ્લેખ કરવાની જરૂરત અમને નથી જણાઇ. અમારી ગણત્રી મુજબ તેઓ આફ્રિકન તરીકે ગણાય, અને તેથી તેઓ "પેએસી"ના સભ્યો બની શકે.

હિંદીઓ

હીંદીઓ બારામાં અમે એમ જણાવ્યું હતુ કે, તેઓ પરદેશીઓ છે, પણ આફ્રિકનો સાથે તેઓ પણ કચડાયેલા છે. સાથે અમે એ પણ જણાવ્યું હતુ કે, એ લોકોમાં એક પક્ષ, ખાસ કરીને વેપારી પક્ષ એવો છે કે જે, પોતાને ઉચ્ચ માને છે, અને હીંદીઓની નેતાગીરી આજ પક્ષમાંથી હોવાને લીધે. તેઓ સરકાર સાથે ભળી જનારા છે. અમે ગરીબ હીંદીઓને હાકલ કરી હતી કે આ નેતાગીરીને તુચ્છકારી પોતામાંથી નેતાઓ ચુંટે. હવે સવાલ એ છે કે ત્યાર પછી શું? અમે એટલું તો કબુલ કર્યું કે ગરીબ હીંદીઓ આપણી લડતમાં સામેલ થઇ શકે છે. તેઓની પાસે પરદેશમાં જમીન લેવાના પૈસા નથી, જેમ એમના વેપારી વર્ગના અમુક લોકો કરી રહ્યા છે. તેમની પાસે હીંદ જવાના પણ પૈસા નથી. એટલા માટે એમનું ભાવી આજ દેશમાં છે. અને એમના જ હિતમાં છે કે તેઓ આ વસ્તુ સ્વિકારી લે. આનો અર્થ એ થાય છે કે તેમને આફ્રીકનોની સાથે એક થઇ, બધી એવી જગ્યાઓ, ખાસ કરીને હોટેલોની, જેમાં આફ્રિકનોને આવવાની છુટ નથી, ત્યાં પોતે પણ ન જવું. જ્યારે તેઓ વેપારી વર્ગ સાથેનો આ સંબંધ ભાંગી નાખશે, અને આફ્રિકન નેતાગીરી સ્વિકારશે ત્યારે અમે એમને અમારો સાથ આપીશું."

યુરોપીયન ગ્રૂપ

યુરોપીયન ગ્રૂપ સાથેનો અમારો સંબંધ એમનો એમજ છે. આજે એમને ગોરી સત્તાથી ફાયદો છે, અને ગોરી સત્તાને દુર કરવામાં એમને રસ પડે, એમ અમે નથી માનતા.

ડો. ન્ક્રુમાએ જણાવ્યું હતું કે આફ્રિકાની સ્વતંત્રતા મેળવવાનુ કામ આફ્રિકનોનું છે. બીજાઓની મદદ અમે આવકારીશું, પણ મુખ્ય લડત આપણી જ છે. આનો અર્થ એ થાય છે કે આપણે, એવી નીતીઓ ઘડવી જોઇશે કે જે આફ્રિકાના લોકોનું તાત્કાળીક તેમજ ભાવી હીત માટે હોય. આપણી નીતી આફ્રીકનોના હીત માટે હોવી જોઇએ.

બુકકીપીંગ, ઇનકમ ટેક્સ રીટર્ન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલીયરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો :

આર. વીઠ્ઠલ

૧૨ બાર્કલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!

સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ!

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

* રોમર
* રોટરી
* લોંકો
* રૂસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

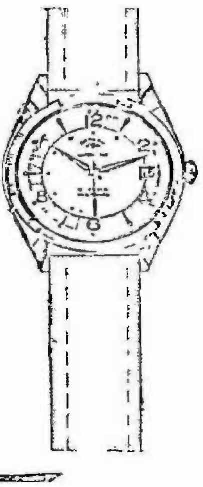

ઉપરાંત પુરૂષોનાં શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ. તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોકસ ૫૬૮૮, ફોન: ૮૩૫-૨૬૦૧.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.

૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

"હીંદુ અને હીંદી" નામોની પસંદગીની ભીતરમાં

(પહેલાં પાનાનું અનુસંધાન)

મક્કાની ટેકરીપર જે હીંદી મુસ્લિમો રહ્યા છે, તેમને ત્યાંના સ્થાનિક આરબ મુસ્લિમો 'હીંદુ' તરીકે સંબોધે છે. આના જેવું બીજું ઉત્કટ પ્રમાણ ક્યું હોઇ શકે? પરંતુ હીંદમાં બ્રિટીશ શાસન આવ્યા બાદ હીંદુ શબ્દ લગભગ ધર્મવાચી બની ગયો છે. એટલું જ નહીં, બલ્કે સારી દુનીયામાં ધૃણા પાત્ર રીતે એ શબ્દે કોમવાદી શબ્દ તરીકે ભાગ ભજવ્યો છે. આ કારણે જો હીંદુને બદલે હીંદી શબ્દ વપરાય, તો એથી આખી દુનીયામાં આપણે કાર્ય કરી શકીએ તેની ભુમિકા ઉભી થશે.

બાપુએ 'સ્વદેશી વ્રત'ને વ્રતોમાં મૂકીને જગપ્રતિષ્ઠા આપી છે. બાપુ માત્ર હીંદના નહોતા, તે તો તેમણે દક્ષિણ આફ્રિકાની રંગભેદની લડત હીંદીઓ દ્વારા આપીને સિદ્ધ કરી આપ્યું છે. દુનીયા ભરનાં રાષ્ટ્રોને સારૂં હીંદે હંમેશા પોતાના અવાજ ઉઠાવ્યા કર્યો છે. રાજકીય પરાધીન અવસ્થામાં અને રાજકીય સ્વતંત્રતા બાદ પણ. એટલું જ નહીં પણ જગત માં ભાગ્યે જ બન્યું હોય એવું ભારતે હીંદી રાષ્ટ્રીય મહાસભા દ્વારા બતાવી આપ્યું છે. એની બિસેંટ જેવી એક મહિલા અને તેય પરદેશી મહિલાને માત્ર નામનું સ્થાન નહીં, પણ હીંદી રાષ્ટ્રીય મહાસભાની અધ્યક્ષા તરીકે બનાવીને દર્શાવી દીધું છે કે ભારત જગત માટે છે. તેને કોઇ સામે કશો વ્યક્તિગત પૂર્વગ્રહ છે જ નહીં. સ્વરાજ્ય બાદ વાઇસરોય તરીકે ભારત માં ભૂતપૂર્વ વાઇસરોય એવા શ્રી માઉંટબેટન આવી શક્યા આવાં અનેક ઉદાહરણો આપી શકાય. આજે સ્વાતંત્ર બાદ કોલંબો સત્તાઓ તથા બ્રિટન કોમનવેલ્થમાં ભારત છે. અને મહત્વનો ભાગ ભજવી જ રહ્યું છે ને! ટુંકમાં આ છે ભારતીય સંસ્કૃતિની પરમ વિશેષતા. ઋષિ મુનિઓ, સંતો, ભક્તો અને અનાસક્ત રાજવીઓ એ તે પરમ વિશેષતાને ખીલવવા જ કરી છે. લગાતાર દૃઢ બનાવ્યા કરી છે. બાપુએ તેને આધુનિક યુગમાં સર્વાંગી રીતે સંગઠિત કરી આપી છે.

દક્ષિણ આફ્રિકામાં બાપુએ જે કાર્ય આરંભેલું તે તેઓ પુરૂં કરી શક્યા નહીં. કારણ કે તેમને ગોખલે ભારત માં લઇ આવ્યા અને તે જરૂરનું હતું. આથી તે કાર્ય શ્રી મણીલાલ ગાંધીએ ચાલુ રાખ્યું. તેઓ પણ વિદાય થયા. હવે એ કાર્ય સુશીલા ગાંધી આગળ ચલાવશે, તેમાં દક્ષિણ આફ્રિકા અને પુર્વ આફ્રિકાના હીંદીઓ મહત્વનો ભાગ લેશે એવી અપેક્ષા રહે, તે સ્વાભાવિક છે.

મને પોતાને લાગે છે કે આજના વૈજ્ઞાનીકયુગે સામુદાયિક અહીંસા માટે વિશ્વમાં કાર્ય કરવા સૌથી મુખ્ય ધ્યાન ભારતનાં ગામડાં, મહિલા જાત અને પછાત રહી ગયેલા વર્ગોએ આપવું પડશે.

આજે દુનીયામાંથી હવે મુડીવાદ તથા સંસ્થાનવાદ પોતાનું સ્થાન ગુમાવતો જાય છે, પણ તેની અવેજમાં જો સામ્યવાદ આગળ આવ્યો તો દુનીયા ઉલમાંથી નીકળીને ચુલમાં પડવાની, કારણ કે સામ્યવાદનાં પાયા અને ચણતર સત્ય અહીંસા ઉપર અધિષ્ઠિત નથી. જો કે અસત્ય અને હીંસાને વાણીથી સામ્યવાદે કદી ઇચ્છયાં નથી. ઉલટા છેલ્લાં વર્ષોથી તો તેણે 'શાંતિ સમીતીઓ'ની વાતોને કહ્યા કરી છે. ભારતના પંડીતજીની રાહબરી ના પંચશીલ સિદ્ધાંતોને તેમણે વચનથી અપનાવ્યા પણ છે, પરંતુ સામ્યવાદી ઓ પછી તે રશીયાના હો, ચીનના હો, કોઇ પણ દેશના હો અરે ખુદ ભારતના સુદ્ધા ભલે હો, પણ વખત આવ્યે તેઓ બાહ્ય નહીં તો આંતરીક દખલ કરીનેય સામ્યવાદ માટે બધું કરવાના જ છે. ટીલાં ટપકાં કરીને જો રૂઢિ ચુસ્ત સાંપ્રદાયિકોને પોતાના પક્ષમાં લેવા હોય, તો તેમ કરવામાંય તેમને હરકત નથી. ટુંકમાં જે વસ્તુ ને સ્વપ્ને ય માનતા ન હોય, તેય તે આચરી શકે છે. આંતરીક દખલ નહીં કરીએ, તેમ વચન આપવા છતાં વખત આવે તેમ કરવામાં તે ગમે તેવા હીંસક સાધનોનો ઉપયોગ કરતાં અચકાય તેમ નથી. હંગેરી અને તિબેટની ઘટનાએ આ વસ્તુ જગ જાહેર બનાવી મુકી છે. ભારતના સામ્યવાદીઓ જેવા સન ૧૯૪૨માં 'લોક યુદ્ધ' કહીને ઉઘાડા પડયા હતા, તેવા જ ઉઘાડા આજે તિબેટના પ્રશ્ન ઉપર ફરી એકવાર પડી ગયા છે. આ બધી વાતો એટલા માટે અહીં ઉલ્લેખું છું કે કેટલાક ભારતનાં ભોળાં માણસો હજુ પણ સામ્યવાદીઓ પ્રત્યે સત્ય અને અહીંસાની મિથ્યા આશા રાખે છે. જે સંસ્થાના પાયામાં જનતા ન હોય પણ સત્તા હોય, તે સંસ્થા દ્વારા સત્ય અહીંસાની આશા નકામી છે.

આ પરથી સમજાશે કે સ્વરાજ્ય બાદ કોંગ્રેસે સુદ્ધાં સત્તા હાથમાં લીધી હોઇને, તે સંસ્થા દ્વારા પણ સત્ય અહીંસા અને જનતાને વેગ નહીં મળી શકે. એટલું ખરૂં કે સંસ્થાના પાયા અને ચણતર અણી શુદ્ધ લોકશાહી ઉપર છે. તેથી તે સત્ય, અહીંસા તથા જનતા પ્રત્યે લક્ષ્ય આપવામાં અપુર્વ મદદગાર પૂરવાર થઇ શકશે. બાધક નહીં થવા પામે. જો એને સત્ય, અહીંસા અને નૈતિક જન સંગઠનોનાં પ્રેરક પૂરક બળ સાંપડશે તો!

આટલા લાંબા લખાણથી હીંદી જનતા માથે વિશ્વ શાંતિ માટેની કેટલી મોટી જવાબદારી છે, તેનો ખ્યાલ આવી જશે. આરબ રાષ્ટ્રવાદને, તિબેટને, ગોવાને અને આફ્રીકાને ભારતવાસીઓએ અત્યંત સાહ્ય કરવી પડશે. પાકીસ્તાન, બર્મા, સિલોન, ઇન્ડોનેશીયાને પણ મદદ કરવી પડશે. ચીનને સામ્યવાદના પંજામાંથી છોડાવી કેવળ લોકશાહીમાં જ શ્રદ્ધાળુ બનાવવું પડશે. દક્ષીણ આફ્રીકાના હીંદીઓએ પણ બ્રીટનની આફ્રીકામાંથી રંગભેદની નીતિ સામે ઝુઝવું પડશે, અહીંસાથી ઝુઝવું પડશે. માટેજ મારી આફ્રીકા ના દક્ષીણ તથા પુર્વ, વગેરે વિભાગોમાં વસતા હીંદી માત્રને પછી તે મુસ્લિમ હો, પાકીસ્તાની હીંદુ હો કે ભારતીય હીંદુ હો, તે સૌને—એટલી વિનંતિ છે કે ભારતીય સંસ્કૃતીને અનુરૂપ દ્રષ્ટિ કોણ રાખવાનું તથા વર્તવાનું તેઓ સંસ્થાકીય નામોમાં કે જીવનમાં કદી ન ભુલે.

મનની ઉપાસના

(ગીતા પ્રણીત વ્યવહાર શાસ્ત્રનો મરાઠીપરથી અનુવાદ)

લેખકઃ મ. સિ. સુંડલે

માનવ વ્યવહારૂ કે પરમાર્થી હોય પણ તેનો પ્રયત્ન હમેશા પોતાના સુખ માટેજ ચાલુ રહે છે. પરમાર્થી મરણ બાદ સ્વર્ગ, ઇશ્વર પ્રાપ્તી કે મોક્ષ માટે અને વ્યવહારૂ આ લોકમાં મળનારા સુખ માટે પ્રયત્નવાન રહે છે. બન્નેમાં ફરક છે પણ સુખ પ્રાપ્તીનું તત્વ બન્ને બાજુ એક સરખુંજ છે.

પણ સુખ શા પર અવલંબીત છે? બરાબર વિચારતા, સ્ત્રી, પુત્ર પુત્રી, પતી કે ધન વૈભવ એ કશા પર તે અવલંબીત નથી. પણ તેનું મુખ્ય સ્થાન મન છે. સાધારણ માનવ એમ સમજે છે કે, સંતતિ, સંપત્તિ, અને અનેક પ્રકારના વિષય ભોગના સાધનો ન હોય તો માનવ સુખી નથી. જે માણસ પાસે પત્ની, પુત્ર પુત્રી, ધન વાડી, ગાડી અને બંગલા તથા દાસ દાસી અને વૈભવ હોય એને લોકો સુખી માણુસ ગણે છે. જો કે આ સાધનો થોડા ઘણા પ્રમાણમાં માનવને સુખ આપનારા થઇ પડે છે ખરા. પણ સાધારણ રીતે તે સુખ આપનારા નથી હોતા. એમાંથી સુખ મેળવવું કે દુઃખ એ માનવના મન પર અવલંબીત છે. આ સુખ સાધનોનો એક વિશેષ ગુણ છે કે તે જ્યારે પ્રાપ્ત થયું નથી હોતું ત્યાં સુધી તે તે સાધનો પ્રાપ્ત કરી સુખી થવાની માનવને ઇચ્છા હોય છે. પ્રાપ્ત થતાં ક્ષણેક માણસને તેનો આનંદ થાય છે અને તેથી તેનાથી સુખ મળ્યું એમ મનાય છે. પણ તે ક્ષણ પછી બીજી ક્ષણથી જ માનવના સુખને ઓટ આવતી જાય છે અને ધીમે ધીમે તે સાધન સુખ માટે પુરતુ નથી જણાતું અને તેથી સુખ કરતાં તે ચીંતાનું કારણ થઇ પડે છે. પરીણામે જે સાધનો હજી પ્રાપ્ત થયા નથી તેની પાછળ માનવ લાગે છે. આ જોતાં માનવ સ્વભાવ જે છે તેનાથી સુખ ન માનતા જે નથી તેને પ્રાપ્ત કરવામાંજ રચ્યા રહેવાનો છે.

આથી ગમે તેટલા સુખ સાધનો હોય છતાં જે નથી તેને માટે દુઃખી થનારા લોકો જગતમાં વધારે દેખાશે. ધનવાનને ત્યાં ધન હશે અને સંતતી નહી હોય તો તે તેને માટે દુઃખી થશે. જેને સંતતી હશે પણ ધન નહી હોય તો તે દુઃખી થશે. ધન અને સંતતી બન્ને હોય તો માનવ કીર્તી પાછળ મંડયો રહી દુઃખી થશે. આ જોતા જેને આપણે સુખના સાધનો માન્યા છે તે સુખના સાધનો નથી એમ પુરવાર થાય છે.

મહાત્મા ગાંધીએ પોતાની બધી સંપત્તી દેશ કાર્યમાં અર્પણ કરી પોતાનું કહેવાય એવું કશુંજ—તેમને રાખ્યું નહી. શરીર માટે જરૂરી એટલું મેળવી તેઓ રહેતા. પણ આપણે જેને સુખ સાધનો માન્યા છે તેવા એક પણ સાધનો તેમની પાસે નહોતા તેથી તેઓ પોતાને કદી દુઃખી નહોતા માનતા એય આરામ અને વૈભવ વિલાસમાં ઘણાને સુખ દેખાય છે. પણ લોકમાન્ય ટીળક, નહેરૂ, વિગેરે નેતાઓએ પોતાના ચરણોમાં આળોટતા તે સુખ સાધનોને ઠુકાવી દીધા, અને દેશ માટે જેને આપણે દુઃખો અને કષ્ટો કહીએ એવી જીંદગી સ્વીકારી અને એમાંજ આનંદ માન્યો. એકાદ રાજાને તેની પાસે બધા જ સુખ સાધનો હોય છતાં એને જે સુખ નથી મળતું તે એકાદ સંતોષી ગરીબ માનવને તેની ઝુપડીમાં મળે છે.

આમ જોતા સુખ એ બહારના સાધનો પર અવલંબીત નથી પણ મન પર અવલંબીત છે.

આથી મનની શકતી ખરેખર અદ્‌ભૂત છે. એક વાર માનવનું મન કોઇ પણ ચીજ માટે મજબુત બને તો તે પછી ગમે તેટલું વિકટ કાર્ય પણ તે કરી શકેજ. આથી માનવે મનની ઉપાસના કરવી ઘણી જરૂરી છે.

મનની ઉપાસના કેમ કરાય?

(અધુરૂં)

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

સિગ્નલ

અનુવાદ: શ્રી હર્ષદરાય. ભી. માસ્તર (જોહાનિસબર્ગ.)

(ગયા અંકથી ચાલુ)

બન્ને પાડોશીએ એક બીજાને વિદાય આપી વેસીલી થોડા દિવસો સુધી દેખાયો નહીં. તેની પત્ની રાત-દિવસ તેના ભાગનું કામ કરતી. તે પતિના આવવાની રાહ જોયા કરતી અને રાત્રે તેને ઉંઘ પણ નહોતી આવતી. ત્રીજે દીવસે ત્યાં એક ગાડી આવી. એક એંજીન, એક સામાન ભરવાનો ડબ્બો અને બે પ્રથમ વર્ગનાં ડબ્બાઓ, પણ વેસીલી હજુ આવ્યો ન હતો. ચોથા દિવસે ઇવાનોવ વેસીલીની પત્નીને મળવા ગયો. રડી રડીને તેણીનો ચહેરો કરમાઇ ગયો હતો અને આંખો લાલ થઇ ગઇ હતી.

“શું તારો પતિ પાછો આવી ગયો છે?” તેણે પુછ્યું, પેલી સ્ત્રીએ ફક્ત નકારમાં પોતાના હાથ હલાવ્યા અને દુર ચાલી ગઇ.

ઇવાનોવ નાનો હતો ત્યારે તેણે વાંસમાંથી વાંસળી બનાવવાનું શીખી લીધું હતું. વાંસની અંદરનો ભાગ તે બાળી નાખતો, જોઇએ તે જગ્યાએ કાણાં કોચતો, આકારમાં નાનાં-મોટાં કાણાં કરતો, એક છેડા પર વગાડવા માટે ઉપ ગોઠવી દેતો અને એટલી કાબેલતાથી તેને સ્વરમાં મેળવતો કે ગમે તે રાગ એના પર વગાડી શકાય. તેણે નવરાશના સમયનો ઉપયોગ કરીને થોડી-ઘણી વાંસળીઓ બનાવી હતી જેને માલગાડીમાં કામ કરતા તેના મિત્રો મારફત બજારમાં મોકલાવીને, વેચીને, પૈસા ઉત્પન્ન કર્યા હતા. પેલી ગાડીના આવી ગયા બાદ બીજે દિવસે ઇવાનોવ પોતાની પત્નીને ઘરે મુકીને જંગલમાં વાંસ કાપવા ચાલી ગયો. સાંજે ૭ વાગ્યે તો ગાડી આવવાનો સમય થઇ જાય. તે પોતાને સોંપાયેલા ભાગના છેડે સુધી આવ્યો. અહીંથી પાટા બીજી દિશામાં જબરો વળાંક લેતા હતા. તે પછી ઢાળ ઉતરીને, પર્વતની ખીણમાંના જંગલમાં અદ્રશ્ય થઇ જતા હતા. અહીંથી લગભગ અડધો માઇલ છેટે. કાદવવાળી જમીન હતી અને તેની આસપાસ વાંસળી બનાવવા માટે અનુકુળ આવે એવા વાંસ થતા હતા. એણે વાંસ કાપીને એક ભારો બનાવ્યો અને તે ઘર તરફ આવવા નીકળ્યો. સુર્ય પશ્ચિમમાં નીચે ઉતરતો જતો હતો અને એ સ્મશાન સમી શાંતિમાં ફક્ત પક્ષીઓનો કલરવ અને સુકાયેલા લાકડાંમાંથી પસાર થતી હવાનો અવાજ, સંભળાતાં હતાં. ઉતાવળે પગે તે ચાલતો આવતો હતો ત્યારે એક લોખંડની વસ્તુ બીજા લોખંડની વસ્તુ સાથે અથડાઇને રણકાર કરતી હોય એવો એને જાણે ભ્રમ પેદા થયો. તેણે બમણી ગતિએ ચાલવા માંડ્યું તેના પોતાના ભાગમાં તો કંઇ સમારકામ ચાલતું ન હતું તો એ અવાજનો શું મતલબ હોઇ શકે? એ જંગલમાંથી બહાર નીકળ્યો અને હવે પાટાનું ચઢાણ તેની સામે હતું. ટોચ ઉપર એક માણસ, બે પાટાની વચ્ચે બેઠો હતો અને તે કોઇક પ્રવૃત્તિમાં રોકાયેલો જણાતો હતો. અવાજ કર્યો વિના લપાતા છુપાતા ઇવાનોવે તેના તરફ ચાલવા માંડ્યું. તેને મનમાં થયું કે કોઇ પાટા પરના નટસ ચોરી જવા આવ્યું હતું, તે ધ્યાનથી જોવા લાગ્યો. પેલો માણસ ઉભો થયો, તેના હાથમાં લોખંડનો સળિયો હતો, તેણે એક પાટાને છૂટો કરીને વાંકો વાળ્યો હતો. ઇવાનોવને આંખે અંધારા આવવા માંડ્યા, તેણે મોટેથી બુમ પાડવી હતી પણ તે તેમ કરી શક્યો નહીં. પેલો માણસ બીજો કોઇ નહીં પણ વેસીલી હતો. ઇવાનોવ ઝડપભેર એ ઢોળાવ પર ચડવા લાગ્યો પણ વેસીલી, પેલો સળિયો અને બીજા સાધનો સાથે લઇને, બીજી બાજુનો ઢોળાવ ઉતરીને પલાયન થઇ ગયો

“વેસીલી, મારા વ્હાલા દોસ્ત, પાછો ફરા મને તારા હથિયાર આપ. આપણે પાટાને સરખો કરી દઇશું, કોઇને એની ખબર નહીં પડે. પાછો આવતો રહે! તારા આત્માને ઘોર પાપમાંથી બચાવ.”

વેસીલીને પાછું વળીને જોવાની ફુરસદ ન હતી. તે ઝાડીમાં અદ્રશ્ય થઇ ગયો, ઇવાનોવ ઉખેડી નાખેલા પાટા પાસે ઉભો રહ્યો, તેણે પોતાનો વાંસનો ભારો નીચે નાખી દીધો. ગાડીનો આવવાનો સમય થઇ ગયો હતો. માલગાડી નહીં પણ પેસેન્જર ગાડી, અને તેની પાસે કશું સાધન ન હતું કે જેનાથી એ ગાડીને અટકાવી શકે—વાવટો યે ન હતો. હથિયાર વિના પોતાના એકલા હાથે તો પાટાને સરખો મુકી શકવાને તે અસમર્થ હતો. દોડવાનું જરૂરી હતું, કેબીન તરફ દોડવાનું અતિશય જરૂરી હતું. કેબીનમાંથી હથિયારો લઇ આવવાના હતા. “હે પ્રભુ! મને સહાય કર!” તે બબડ્યો.

ઇવાનોવે પોતાની કેબીન તરફ દોડવાનું શરૂ કર્યું. જ્યાં ત્યાં ઠોકર ખાતો તે દોડ્યે જ જતો હતો. તેનો શ્વાસ પણ હવે તો સમાતો ન હતો. એ જંગલને વટાવી ગયો અને કેબીનથી હવે ચાર સો-એક-ફીટના અંતરે આવ્યો ને તેણે દુરની પેલી મીલમાંથી વાગતું ભૂંગળુ સાંભળ્યું—૭ વાગી ગયા! બે મીનીટમાં તો ગાડી ધસમસતી પસાર થઇ જવાની. “ઓ ભગવાન! તું નિર્દોષ આત્માઓને ઉગારી લેજે!” ઇવાનોવના મનમાં વિચારધારા વહેવા લાગી તેણે કલ્પનમાં જોયું કે પેલા ઉખડેલા પાટા પાસે પહોંચતા જ એંજીનના ડાબી બાજુના પૈંડા વાંકા વળી ગયા. એન્જીન ટક્કર ખાઇને ઢોળાવ પરથી ઉથલી પડ્યું અને એના ફુરચે ફુરચા ઉડી ગયા—અને ત્રીજા વર્ગના ડબ્બા તો ચિક્કાર ભર્યા હશે......બધા નાના નાના બાળકો......સૌ હમણાં ગાડીમાં બેઠા હશે અને તેમને તો આ સામે આવતી હોનારતનો સ્વપ્ને પણ ખ્યાલ નહીં હોય. “ઓ પ્રભુ! તું જ કહે હવે હું શું કરૂં!......ના, કેબીન સુધી દોડીને વખતસર પાછા આવી જવાનું તો હવે તદ્દન અસંભવિત છે.”

ઇવાનોવ કેબીન તરફ દોડતો અટકી ગયો પણ એણે પાછા ફરીને ગમણા વેગે દોડવા માંડ્યું તે આંખ મીંચીને દોડતો હતો. એના પગ આપો આપ જ દોડ્યે જતા હતા. તેને પોતાને પણ ખબર ન હતી કે પોતે શું કરવાનો હતો. પેલા ઉખેડી નાખેલા પાટા સુધી તે દોડતો દોડતો પાછો આવી પહોંચ્યો, તેનો વાંસનો ભારો ત્યાં બાજુમાં જ પડ્યો. તે વાંકો વળ્યો, વાંસનો એક કટકો હાથમાં લીધો અને આગળ ને આગળ તેણે દોડવા માંડ્યું. શા માટે તેણે વાંસનો કટકો લીધો તે પોતે જાણતો ન હતો. ગાડી સામેથી આવતી હોય એવો તેને ભાસ થયો. તેણે દુરથી આવતી ગાડીની વ્હીસલ સાંભળી; પાટાને પણ ખખળતા સાંભળ્યા, પણ તેની શક્તિ હવે પરાકાષ્ટાએ પહોંચી ગઇ હતી. તે વધુ દોડી ન શક્યો ઉખેડી નાખેલા પાટાથી લગભગ છસો ફીટ દુર આવીને તે ઉભો રહ્યો તે જ ક્ષણે પ્રકાશના કિરણની માફક તેના મગજમાં એક વિચાર આવ્યો. માથા પરથી ટોપી ઉતારીને તેણે સુતરાઉ મફલર ખેંચી કાઢ્યું, કેડ પરના પટ્ટામાંથી છરો કાઢ્યો અને પોતાના બે હાથ લાંબા ફેલાવતા તેણે ઉદ્ગાર કાઢ્યા, “પ્રભુ મને આશિષ આપ!”

તેણે પોતાના ડાબા હાથમાં, કોણીની ઉપરના ભાગમાં છરો ભોંકી દીધો. ગરમ લોહીની ધારા ઝરણા જેવી વહેવા લાગી. આમાં તેણે પોતાનું મફલર લોહીમાં રંગ્યું અને લાકડીના ટુકડા સાથે બાંધ્યું, તેની તે લાલ ધજાને તેણે ઉંચી કરી.

પોતાની ધજાને હલાવતો તે ઉભો રહ્યો. ગાડી સામેથી આવતી દેખાતી હતી ડ્રાઇવર જો જોશે નહીં તો ગાડી તદ્દન પાસે આવી પહોંચશે અને એ વજનદાર ગાડી છસો ફીટમાં તો કદાપિ ઉભી નહીં રાખી શકાય.

તેના હાથમાંથી લોહી વહેતું જ રહ્યું. ઇવાનોવે તેના ઘાને દબાવી રાખવા પ્રયત્ન કર્યો પણ લોહી વહેતું ઓછું ન થયું. દેખીતી રીતે જ તેણે પોતાના હાથમાં ઘણો ઉંડો પ્રહાર કર્યો હતો. તેનું મગજ ભમવા માંડ્યું અને આંખે અંધારા આવવા લાગ્યા. કાનમાં કંઇક વાગતુ હોય એવો અવાજ તેને સંભળાવા લાગ્યો તે સામે આવતી ગાડીને જોઇ શકતો ન હતો. ગાડીનો અવાજ પણ સાંભળી શકતો ન હતો. ફક્ત એકજ વિચાર તેના મગજમાં ઘુમતો હતો, “હું ઉભો નહીં રહી શકું, હું નીચે ઢળી પડીશ અને ધજાને પણ નીચે પાડી દઇશ; ગાડી મારી ઉપરથી પસાર થશે. ભગવાન, મને સહાય કર!”

તેની આંખો સામે સઘળે અંધકાર છવાઇ ગયો, તેનું મગજ કામ કરતુ અટકી ગયું અને તેના હાથમાંથી વાવટો છુટી ગયો; પણ તે લોહી નિંગળતો વાવટો જમીન પર નહીં પડ્યો. કોઇ એક હાથે આવીને તેને પકડી લીધો હતો, અને આવતી ગાડીની સામે ઉંચે હવામાં ફરકાવવા માંડ્યો હતો. ડ્રાઇવરે લાલ વાવટો જોયો અને ગાડીને જોસથી બ્રેક મારીને ઉભી રાખી.

લોકો ડબ્બામાંથી ઉતરી પડ્યા અને ટોળું જમા થયું. તેમણે એક માણસને બાજુની પગદંડી પર લોહી લુહાણ સ્થિતિમાં બેભાન થઇને પડેલો જોયો. બીજો એક માણસ તેની બાજુમાં જ ઉભો હતો અને તેના હાથમાં લોહી નિંગળતા મફલર અને લાકડીની ધજા હતી.

વેસીલીએ સૌના તરફ જોયું, પછી માથું નીચે નમાવીને તે બોલ્યો, “મને બાંધી લો. મેં એક પાટાને ઉખેડી નાખ્યો હતો!”—સંપૂર્ણ.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

જાત જાતનાં નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સ્ત્રીઓ બાળકો અને પુરૂષો માટે ઉત્તમ જાતના વુલન જર્સી, પુલોવર, કારડીગન્સ અને બચ્ચાઓ માટે—શુટીંગ, બીબ્સ, બ્લેન્કેટસ, શોલ્સ; નેપકીન્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા ભલામણ,

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન : ૮૩૫-૬૭૮૬ — બોક્સ ૧૫૪૯.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાક્ટ લઈશું.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર – ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

ધીરુભાઈ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘેર બેઠાં અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, ફુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને શેફીલ્ડ ઈન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,

Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

તાજું ઉમદા ફ્રુટ

આંબા અળવ, લીલી અળદ, રતાળ અને સુરણની મોસમ ચાલુ છે. આદુ પેની ૮ રતલ, લસણ શી. ૧-૩ રતલ.

પાપડ નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦.

કપુરી અને ચેવલી પાન બજાર ભાવ, પોસ્ટેજ જુદું. બારકીટ ગોલ શી. ૧૦-૬ લાંબી અને સ્કવેર બારકીટ શી. ૧૬-૬ ડઝન.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઈ પણ જરૂર પરમીટ કઢાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

જે અમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.

PHONE 33-4691. BOX 2526.

હીંદની મોટામાં મોટી વિમાની કમ્પની તમારી સેવામાં

—ધી—

ન્યુ ઇન્ડીયા ઇન્સ્યુરન્સ

કંપની લીમીટેડ

સાઉથ આફ્રિકાના એકજ મુખ્ય પ્રતિનિધિ

રૂસ્તમજી જાલભાઇ રૂસ્તમજી

૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન – નાટાલ.

સેવા અને નિર્ભયતા

માટે અમને મળો.

બધી જાતના વિમાઓ અમે ઉતારીએ છીએ.

પી. ઓ. બોકસ ૧૬૧૦.
રેસીડેન્સ : ૧૧૧ ઇલેવન્થ એવન્યુ,
ડરબન.

ટેલીફોન્સ:
ઓફીસ: ૨૫૮૪૫
રેસીડેન્સ: ૩૬૪૧૩.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

વિવિધ વર્તમાન

જગતની વસતી

યુનાઇટેડ નેશન્સના વડા મથક ન્યુ-યોર્કથી બહાર પડેલા હેવાલ મુજબ જગતની વસતીમાં દર વર્ષે સાડા ચાર કરોડ એટલે દર એક મીનીટમાં ૮૫ માણસનો વધારો થતો જાય છે.

છેલ્લા અંદાજ મુજબ દુનીયાની વસતી ચાર અબજ એંસી કરોડની મનાય છે. જેનો ૫ા ભાગ (એક ચતુર્થાંશ) એટલે ૬૪ કરોડની વસતી સામ્યવાદી ચીનમાં છે. બીજા નંબરે ભારત આવે છે જેની વસતી ૪૦ કરોડની છે ત્રીજા નંબરે સોવીયેટ રશીયા આવે છે તેની વસતી ૨૦ કરોડની છે અને ચોથા નંબરે યુનાઇટેડ સ્ટેટ આવે છે જેની વસતી ૧૭ કરોડની છે.

મોટી વસતી વાળા આ ચાર દેશો પછી પાંચ કરોડની ઉપરની વસતી વાળા દેશોમાં જાપાન, ઇન્ડોનેશીયા, પાકીસ્તાન બ્રાઝીલ, બ્રીટન અને પશ્ચિમ જર્મની આવે છે. /

ઇસ્વીસનનાં બે હજારમાં વર્ષ સુધીમાં એશીયામાં જગતની વસતીના ૬૦ ટકા થવાનો અંદાજ આવે છે.

સરેરાસ માનવીનાં આયુષ્ય પ્રમાણમાં નોર્વે પહેલા નંબરે આવે છે જ્યાં સ્ત્રીની સરેરાશ જીંદગી ૭૫ વર્ષની અને પુરૂષની આવરદા ૭૧ વર્ષની છે.

સૌથી ઓછામાં ઓછી સરેરાશ આવરદા ભારતની જનતાની આવે છે ત્યાં સ્ત્રી અને પુરૂષ ઉભયનું સરેરાસ આયુષ્ય પ્રમાણ માત્ર ૩૨ વર્ષનું જ ગણાયું છે.

સુરત હિંદુ શાળાનો મેળાવડો

ઉપરોકત શાળા સમેતી તરફથી ચાલતી સુરત હીંદુ ગુજરાતી શાળાના ફંડ માટે તા. ૧૪તી જુન ૧૯૫૯, રવીવારને દીવસે સાંજે ૭ વાગે ભારત હોલ, ડરબનમાં એક મનોરંજક કાર્યક્રમ રજુ કરવામાં આવનાર છે. આમાં માણુસાઇનું મૃત્યુ ખડખડ હસાવનારી, ગામડી શાળાનું ચિત્ર રજુ કરતી પ્રહસન નાટિકા ઝેરી મીઠાઇ, ભકિત અને સદ્દવિચારોના ભાવ જાગૃત કરતી ધાર્મીક નાટિકા ભક્ત પ્રહલાદ તથા રંગ બેરંગી પોષાકોમાં સજ્જ થએલી કુમારિકાઓ ગુજરાતના અમૂલ્ય વારસા જેવા મનોહારી ગરબાઓ, કળાત્મક નૃત્યો અને આકર્ષક અભિનય ગીતો વગેરેના સુંદર કાર્યક્રમો થશે.

નાનાં બાળકો માટે આ મનોરંજક કાર્યક્રમ તા. ૧૩–૬–૫૯ શનીવારે બપોરે ૨–૩૦ વાગે ભારત હોલમાં રાખવામાં આવ્યો છે. આ કાર્યક્રમમાં ૧૬ વર્ષથી મોટી વયની વ્યકિત દાખલ થઇ શકશે નહીં. બાળકોનાં પ્રવેશ પત્રો ગુજરાતી શાળાના શિક્ષકો પાસેથી મળી શકશે.

બીશપની દીલગીરી

જોહાનીસબર્ગના બીશપ રીવસે ચીફ લુથુલી પર મુકેલા અંકુશ માટે જણાવ્યું હતું કે; "હું જાણીને ઘણો જ દીલગીર થયો છું. ચીફ લુથુલીનો સહવાસ મને ઘણો જ પ્રિય હતો. આજે જ્યારે એમની દોરવણીની આફ્રિકનોને જરૂર હતી ત્યારે સત્તાધિશોએ આ એક ઘણું જ અજુગતુ પગલું ભર્યું છે."

લીબરલ પક્ષે પણ વિરોધ કરતાં જણાવ્યુ છે કે આવી રીતે પ્રજાને નેતા વગરની કરવાથી હિંસાને માર્ગ કરી અપાય છે.

ચર્ચોનો વિરોધ

મસગ્રેવ રોડ ચર્ચના સભ્યોએ 'નાટાલ મરકયુરી'માં એ પત્ર લખી પોતાના ચર્ચ તરફથી ચીફ લુથુલી પર મુકાયલા અંકુશનો વિરોધ કર્યો છે. તે જણાવે છે કે જે કારણ બતાવાયું છે તેનાથી અમે ઘણા જ આશ્ચર્ય પામ્યા છીએ. વધુમાં તે પત્ર જણાવે છે કે ચીફ લુથુલી જેવા ખ્રિસ્તી ભાતૃભાવનામાં માનનારા ખ્રિસ્તી બીજા અમે નથી જાણ્યા.

વેગે બદલતી દુનીયા અને ગોરાઓ

જોહાનીસબર્ગના "વડ" નામના છાપામાં "વેગે બદલતી દુનીયા સાથે ગોરો પોતાને સાંકળી સકતો નથી" એ મથાળા નીચે તંત્રી લેખ લખતાં લખે છે કે; "ચળવળે આફ્રિકાને તોફાની વાવા ઝાડા જેમ આવરી લીધુ છે. અને તે સામે આપણે ઉભવું જોઇશે એ સત્ય છે. પણ વાત એ છે કે આ દેશના વત્નીઓ જ્યાં સુધી એક સમાજ અને એક મંચ પર સંગઠીત થઇ ઉભા નહી રહે ત્યાં સુધી તેનો ઉકેલ નહી શોધાય. જાતીભેદ વગરનો પ્લેન ઘડવો જરૂરી છે અને તે વડે બધાને સ્વતંત્રતા અને નાગરીક હકો અપાવવા જોઇએ. પણ ગોરાએ બદલતી દુનીયા સાથે પોતાને વ્યવસ્થિત ગોઠવી દેવાની જરૂર છે.

હિંદનું કળા પ્રદર્શન

વેસ્ટ જરમનીમાં ભરાયલુ હીંદનું કળા પ્રદર્શન ઘણુ લોક પ્રિય બન્યું છે. હજારો લોકો એને જોય છે. આ પ્રદર્શન ૧૯મી મે થી ઉઘાડુ મુકાયું હતું. ત્યાંના છાપાઓના હેવાલો પરથી બીજા દેશો જેવા કે, યુ. કે., યુ. એસ. એ., ફ્રાંસ, ઇટલી, ઝેકોસ્લાવીયા, અને હોલાન્ડે પણ આવા પ્રદર્શન પોતાને આંગણુ ભરવા હીંદને આમંત્રણ આપ્યું છે.

ઇ. ટ્રાંસવાલના સમાચાર

તા ૧–૬–૧૯૫૯ સોમવારના રોજે, એરમેલો, સ્ટાન્ડરટન, આર્મ્સ ફોર્ટ, બેથાલ, વીટબેન્ક, ઓગીસ, પીત-રીતીફ અને વોલકારસ્ટની શાળાઓના વિદ્યાર્થીઓ તરફથી આર્મ્સ ફોર્ટ મુકામે રમતનો મેળાવડો યોજાયો હતો, જેમાં ઇસ્ટર્ન ટ્રાંસવાલના ઘણા ભાઇ બહેનો, બાળકો સાથે ઉપસ્થિત થયા હતા. હરિફાઇમાં પ્રથમ આવનારને ઇનામો અપાયા હતા. રમતમાં એરમેલોની શાળા પ્રથમ આવી હતી. છેલ્લાં પાંચ વર્ષથી એરમેલોની શાળા પ્રથમ આવે છે. નીચે મુજબ બીજી શાળા અનુક્રમે આવી હતી, એરમેલો, સ્ટાન્ડરટન, પીત રીતીફ, બેથાલ, વીટબેન્ક વોલકસ્ટ, ઓગીસ, આર્મ્સ ફોર્ટ. આ વર્ષે સ્ટાન્ડરટનની શાળાએ સારો દેખાવ કર્યો હતો, અને બીજા નંબરે આવી હતી.

સમાચાર સંગ્રહ

—હોલા કેમ્પમાં માઉ માઉ અટકાયતી કેદીઓએ ૧૨ મેના રોજ શરૂ કરેલી ભૂખ હડતાળનો અંત આવ્યો છે.

—ઇસ્ટ આફ્રીકન એરવેઝ મારફત એડન આફ્રિકા જતા પ્રવાસીઓમાંથી ઘણા ગુજરાતીઓ હોય છે અને તેમાંના ઘણાને તો અંગ્રેજી પણ આવડતું નથી હોતું. આવા લોકોની સગવડ માટે કંપનીએ હવે વિમાનોમાં ગુજરાતી પરિચારિકાઓ રાખવાની વ્યવસ્થા કરી છે.

—શ્રી ગોવીંદ વલ્લભપંતને ગયા માસમાં હ્રદય રોગનો હુમલો થયો હતો. આરામ અને સારવાર ચાલુ છે.

—ભાવનગરના ગોરા શંકર તળાવ (બોરતળાવ) ઉપર એક સુંદર બાલ-વાટિકા, એક રોકેટ હાઉસ તથા બોટબ્રિજ બાંધવાનું શહેર સુધરાઇ તરફથી વિચારવામાં આવ્યું છે.

—ટાંગાનીકાની ધારાસભાની ચાલુ બજેટ બેઠકમાં બોલતાં દારેસલામના એક આફ્રિકન સભ્યે જણાવ્યું હતું કે ટાંગાનીકામાં નાના નાના ગૃહ ઉદ્યોગો દાખલ કરવા જોઇએ જેથી લોકો નવરા નહિ રહેતાં ઉદ્યોમમય બની રહે. લોકોના રોજના વપરાશમાં આવતી ચીજોનું ઉત્પાદન વધે અને પ્રજાને એ ચીજો સસ્તી પણ પડે. આમ પ્રજાને આથી અનેક રીતે લાભ થાય.

—મોમ્બાસાની આરબ કોમમાં આરબ સ્ત્રીઓને મતાધિકાર આપવાની બાબતમાં મતભેદ પડી ગયો છે. મોમ્બાસાની બે આરબ સંસ્થાઓ આ બાબતમાં જુદા જુદા મત ધરાવે છે. યુવકોનો પક્ષ સ્ત્રી મતાધિકાર આપવાની તરફેણમાં છે, જ્યારે બીજો મોટેરાઓનો પક્ષ તેની વિરૂદ્ધમાં છે.

—નૈરોબી ખાતે એપ્રીલ માસમાં કેન્યાટા મુકર્દમાં અંગે ખોટું સૌગંદનામું કરવાના અપરાધસર રોસન મ્બોગ્વા ગચારીયાને કરવામાં આવેલી સજા સામે તેણે કરેલી અપીલને આ બુધવારે નૈરોબીની સુપ્રીમ કોર્ટમાં ચીફ જસ્ટીસ અને ન્યાયમુર્તી મી. મેકફે કઢી નાખી હતી.

—મીસીસ અરૂણા જી. આસારપોટ જેઓ હીંદથી ઇરાન જવા માટે ઉપડનાર હતાં તેમના સામાનમાં ૬૦ હજારની ચલણી નોટો મળી આવતાં. તેમનાં પર કેસ કરવામાં આવ્યો હતો અને ૨૯ હજારનો દંડ ફરમાવવામાં આવ્યો છે.

—બિહારમાં ગંગા નદી પર રેલ માર્ગ માટે થએલો સવા માઇલ લાંબો પુલ ૧૬ કરોડ રૂપીયાને ખર્ચે બંધાયો છે.

હમણા જ આવેલો હિંદનો માલ

જથ્થા બંધ આયત

સીધી આયત કરવાથી અમારો માલ સસ્તો અને સારો હોય છે.
ગમે તે બીજા માલ સાથે સરખાવો.

અગરબત્તી :

નાઇટ કવીન :– ૦ાા તોલા ૪/- ડઝન, સુગંધ રાણી ૦ાા તોલા ૪/- ડઝન
ચમેલી ૧ તોલા શી. ૧૦–૬ ડઝન, સ્ટીમર નં. ૪૪૪ ૩ " ૮/૬ ડઝન
વસંતી (પ્રત્યેક પકીટમાં અત્તરની શીશી સાથે) ૨ તોલા શી. ૧૫–૦ ડઝન

કેરમ બોર્ડ :

રબર કુશીન અથવા સાદા સારો માલ હીંદની બનાવટના £૫–૧૦–૦ પ્રત્યેકના, કુકડી અને સ્ટ્રાયકર અને ખાસ રમતની માહીતીઓ સાથે.

સી. ઓ ડી. અથવા કેશ ઓર્ડર સ્વીકારશું.
ઓર્ડર નોંધવતા ૨૫ ટકા ડીપોઝીટ લેવામાં આવશે.

હુસેન એન્ડ સન્સ

૧૧૬ કવીન સ્ટ્રીટ, ડરબન. બોકસ ૨૧૬૮, ફોન ૨૭૩૪૮/૯.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

ઇસ્ટ આફ્રિકાનો પત્ર

(અમારા ખાસ ખબરપત્રી તરફથી)

પ-૬-૧૯૫૯.

કેનીયામાં હવાનું તોફાન

કેનીયામાં આસકલાફ ખાતે ગયા રવીવારે બપોરે ત્રણ વાગે એકદમ પ્રચંડ વાવાઝોડું થયું હતું. જે ફક્ત ત્રણ જ મીનીટ ચાલ્યું હતું પણ તે દરમીયાન હજારો શીલીંગનું નુકસાન થઇ ગયું હતું. આ વાવાઝોડાથી એક સેટલરના ફાર્મમાંનો ૧૦૦ ફીટ લાંબો પતરાનો સ્ટોર આખો ઉડી ગયો હતો, વાવાઝોડાએ છાપરાનાં પતરાં ચક્કરે ચડાવી ત્રણ માઇલ દુર ફેંકી દીધાં હતાં. ફાર્મમાંનું એલ્યુમિનિયમનું એક ઘર વાવાઝોડામાં સપડાતાં તે અદ્દર નાચવા લાગ્યું હતું. વાવાઝોડા થી ઉડી ગયેલ કેટલાંક પતરાં કેટલાંક ઝાડોની ડાળીઓમાં ભરાઇ ગયાં હતાં. ત્યાં ખીણમાં આ વાવાઝોડાથી સંખ્યા બંધ ઝાડો મૂળમાંથી ઉખડી પડી કેટલાક વાર દુર જઇ પડયાં હતાં. બોમ્બ પડતાં જેમ મકાનો તુટી પડે, છાપરાંનાં પતરાં વળી જાય, બધું વેર વિખેર અને છિન્નભિન્ન થઇ જાય તેવી દશા આ વાવાઝોડાથી થઇ હતી. આ ભીષણ-ભયંકર વાવાઝોડું થયું તે અગાઉ ન મળે વાદળ, કે ન દેખાય વાવાઝોડાનું કોઇ ચિન્હ. જોતજોતામાં એકદમ જ આ તોફાન આવ્યું અને ખુવારી કરી ત્રણ મીનીટમાં જ ચાલ્યું ગયું.

યુગાન્ડા સરકારની માગણી નામંજુર

યુગાન્ડાની સરકારે કેટલીક બંધારણીય બાબતો પરત્વે લંડનમાં ના. સામ્રાજ્ઞીની સરકાર સાથે વાટાઘાટ કરવા દેવા માટે જે વિનંતિ કરી હતી તે બ્રિટીશ સરકારે નામંજુર કરી છે. સંસ્થાન ખાતાના મંત્રી લોર્ડ પર્થે યુગાન્ડાના કબાકા કે જે લાંબા સમય થી પ્રત્યુત્તરની રાહ જોતા હતા તેમને પત્ર લખીને ઉપરોકત ખબર આપી દીધી છે.

યુગાન્ડામાં આફ્રિકનોએ બહિષ્કાર ની ચળવળ ચલાવી તેથી જે અસર થઇ તેને કારણે પ્રોટેકટરી સરકારની ગ્રાન્ટમાં કાપ મુકવાની સૂચના પરત્વે યુગાન્ડાની લુકિકોએ મુખ્ય વિરોધ દર્શાવ્યો છે.

બોયકોટની ચળવળથી ઉભી થયેલ પરિસ્થિતિને ધ્યાનમાં લઇ પરીસ્થિતિ સુધારવા માટે યુગાન્ડાના ગવર્નરે યુગાન્ડા વિસ્તારને અશાંત પ્રદેશ તરીકે જાહેર કર્યો છે. આ ઓર્ડર પણ પાછો ખેંચી લેવા લુકીકોના સભ્યોએ માગણી કરી છે.

મી. ખીમીસીનું મંતવ્ય

કેનીયામાંની બધી જમીન આફ્રિકનોની છે એવું મંતવ્ય મી. ખમીસીએ આફ્રિકનોની મીટીંગમાં દર્શાવ્યું હતું જોમો કેન્યાટાની મુક્તિ માટેની પ્રાર્થના થઇ હતી.

ગયા રવીવારે સવારે દશ વાગે મોમ્બાસા ખાતે ટોનોનોકા હોલમાં મોમ્બાસાના આફ્રિકન સભ્ય મી. ખમીસીએ બોલાવેલી સભામાં જોમો કેન્યાટાને હજુ પણ લોડવાર ખાતે અટકાયતમાં રાખવાની સરકારની નીતિ સામે વિરોધ બતાવવામાં આવ્યો હતો કેન્યાટાના છુટકારા માટે સભાએ ઉભા થઇ એક મીનીટ માનસીક પ્રાર્થના કરી હતી.

મી. ખમીસીએ આ મીટીંગમાં જણાવ્યું હતું કે અટકાયતમાં રખાયેલ મી. જોમો કેન્યાટાને કેવી સગવડો અપાઇ છે તે બાબતમાં ધારાસભામાં મેં પૂછેલા પ્રશ્નના જવાબમાં મીનીસ્ટર ફોર ઇન્ટરનલ સીક્યોરીટી એન્ડ ડીફેન્સ તરફથી જણાવવામાં આવ્યું હતું કે મી. કેન્યાટાને ત્યાં નિર્વાહ માટે શિ. ૧૨૦નું એલાવન્સ અપાય છે અને તેમની પત્નીના નિર્વાહ માટે જુદી રકમ મોકલાય છે.

મી. ખમીસીએ મીટીંગમાં જણાવ્યું કે આ રકમ મી. કેન્યાટા માટે બહુ ક્ષુલ્લક અને અપુરતી ગણાય.

ત્યાર બાદ સરકાર જમીન અંગે જે કાનુન ધારાસભામાં લાવવા માગે છે તેનો ઉલ્લેખ કરીને મી. ખમીસીએ જણાવ્યું હતું કે, કેનીયામાંની બધી જમીન કિનારાના પ્રદેશની દશ માઇલ ની પટ્ટી સુદ્ધાં આફ્રિકનોની માલિકીની છે, અને તે જ રીતે સમસ્ત વ્હાઇટ હાઇલેન્ડઝની જમીનના ભાગ પાડી ને બધા આફ્રિકનોને વહેંચી આપવા માટે આપણે સરકાર ઉપર દબાણ કરવું જોઇએ, તેમ એ વિસ્તારમાં જે જમીન પડતર રહી હોય તે બધી પણ આફ્રિકનોને આપી દેવા દબાણ કરવું જોઇએ.

કેનીયાના ગવર્નર સર ઇવલીન બેરીંગે લંડન ખાતે અખબારી ખબર પત્રીઓને જણાવ્યું છે કે ગયા માર્ચ માસમાં હોલા કેમ્પમાં અગિયાર માઉ માઉ કેદીઓ મરણ પામ્યાનો જે બનાવ બન્યો હતો તે પરત્વે પણ બ્રીટીશ વસાહત મંત્રી મી. લેનોકસ બોઇડ સાથે હું ચર્ચા કરવાનો છું. આ ઉપરાંત અને કેનીયાના રાજકીય અને આર્થીક પ્રશ્નો પરત્વે પણ વિચારણા કરવાના છીએ,

રાઇનો હોર્નના ચઢેલા ભાવ

હાથીદાંત, હીપોટીય અને રાઇનો હોર્નસનું તાજેતરમાં સરકાર તરફથી મોમ્બાસા ખાતે લીલામ થયું હતું તેમાં આ વખતે રાઇનો હોર્નના ભાવ બહુજ સારા ઉપજ્યા છે. આ લીલામ માં રાઇનો હોર્નના શી. ૧૧૦/૫૦ ભાવ ઉપજ્યા હતા જે એક રેકર્ડ ગણી શકાય.

ટાંગાનિકાની સરકારે રાઇનોના શિકાર ઉપર અંકુશ મૂક્યો તેને કારણે પણ કદાચ રાઇનો હોર્નના ભાવ આ રીતે ઉંચા થયા હોય તે બનવા જોગ છે.

આ લીલામમાં ૩૪૫૫૦ પાઉંડ હાથીદાંત, ૨૭૩ પાઉંડ રાઇનો હોર્ન અને ૨૦૬૭ પાઉંડ હીપોટીય મૂકાયા હતા તેના ૩૨૦૦૦ હજાર કરતાં પણ વધુ પાઉંડ ઉપજ્યા હતા.

ટાંગાનિકામાં સ્કુલ ફી નહિં વધે

કેનીયા સરકારે ૧૯૫૦માં માધ્યમીક શાળાની ફીમાં વધારો કરવાનું નક્કી કર્યું છે, ત્યારે ટાંગાનીકાની સરકારી શાળામાં ફીનો જે વધારો થયો હતો તે દુર કરી ૧લી જુલાઇ ૧૯૫૯થી ૩૦ જુન ૧૯૬૦ સુધીના વખત માટે જે જુની ફી હતી તે જ લેવાનો નિર્ણય ઇન્ડીયન એજ્યુકેશન બોર્ડે સર્વાનુમતે લીધો છે એમ સંભળાય છે.

મજુર ચાલ સમાર ફંડ

ગયા અંકનો સરવાળો પા.	૧૩-૭-૦
કે. સુંદરજી એલ. ટી.	૧૦-૦
એચ. કે. ગોકલ જોબર્ગ	૧-૧-૦
એસ. એ. ગાંધી ડરબન	૫-૬
મકન મંગલ એલીવર નોર્થ.	૧૦-૬
લહરિ ઇ. લં.	૧૦-૦
મકન કેશ બઝાર બેયાલ	૫-૬
જમનાબેન કુંવરજી પટેલ વુંસ્ટર	૧૦-૬
રામા બ્રધર્સ જોબર્ગ	૨-૨-૦
ઉકાભાઇ મોરાર ,,	૧-૧-૦

—o—

રેલ સંકટ ફંડ

ગયા અંકનો સરવાળો પા.	૫-૧૫-૦
મહેતા એન્ડ સન્સ રોડેશીયા	૧-૧-૦
લલ્લુ બ્રધર્સ ક્રુમર્સડોપ	૧-૦-૦
ભાણા એન્ડ સન્સ પો. એ.	૧-૧-૦

—o—

સાભાર સ્વીકાર:

કેશવાલ એન્ડ સન્સ ઇ. લ	૧-૧-૦
પી પીલ ક્વીનસટાઉન	૧-૦-૦
મોરાર વલ્લભ ,,	૧-૧-૦
બાના ત્રીકમ ,,	૧-૧-૦
મકન મંગલ એલીવર નોર્થ.	૧-૧-૦
કાનજીભાઇ મોરારજી કોગ્સ.	૨-૨-૦

હમણાજ આવેલ શીપમેન્ટ

દરેક જાતની અગરબત્તીઓ જેવી કે "ત્રણ રોઝ" ગેટવે ઓફ ઇન્ડીઆ, અસોકાદરબાર, સુંગધી રાણી, ચામેલી, લત્તા મંગેશકર, વાસંતી, કૃષ્ણ દરબાર વિગેરે. અમારા પ્રાઇસલીસ્ટ માટે લખો. (અમો ફકત હીંદની બનાવટનીજ અગરબત્તીઓ રાખીએ છીએ.)

લીલુ આદુ ૯ પેની રતલ
લીલી હળદળ શી. ૧-૦ ,,
આંબા હળદર શી. ૧-૦ ,,
મોટી કળી વાળુ લસણ ૧/૩ રતલ

માલ બરોબર પેક કરી ચડાવીશું.

ઓડર સાથે પૈસા મોકલવા વિનંતી છે.

અમે નીચેની વસ્તુઓ ડાઇરેકટ ઇમ્પોર્ટ કરીએ છીએ. માલ સારો અને કીફાયત ભાવે મળશે. અમારા પ્રાઇસ લીસ્ટ માટે લખો:

શેકેલા ચણા, બદામ, એલચી, પૌવા, મમરા, સેન્ટેડ સોપારી, કાચી સોપારી, છોલી સોપારી, ગોળ, આંબલી, કાથો, હીંગ, મસુર, દરેક જાતની દાળો, ચણાનો આટો, અડદનો આટો, પાણીવાળા નાળીએર, વરીયારી, જીરૂ, લવીંગ, મેથી, રાઇ, અજમો, સુવા, ડામેજ, ધાણા, ધાણા દાળ, આખા મરચાં, નારીયેળનો ભુકો, રાજમરો, ખસખસ, હળદળ, વિગેરે.

K. HARIBHAI & SONS
(PTY) LTD.
Direct Importers: Wholesale & Retail Merchants.
81 Victoria Street, — P.O. Box 2156 — Durban.
Telegraphic Add. "BHAISONS"

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

હિંદનો પત્ર

(અમારા ખબરપત્રી તરફથી) ૩૦–૫–૫૯.

કોમવાદ નાબુદ કરો

રાષ્ટ્રની એકતા અને આર્થીક પ્રગતિના પ્રયાસોને થોડે અંશે ધકકો પહોંચાડનારી બીહાર અને મધ્ય પ્રદેશમાં તાજેતરમાં જાગેલી કોમી અશાંતી થી કોંગ્રેસ મહાસમિતિને મોટો આઘાત લાગ્યો છે, અને આ અંગે તેણે ઉંડો ખેદ વ્યકત કર્યો છે. બધી જ પ્રદેશ કોંગ્રેસ સમિતિઓને પાઠવેલા પરિપત્રમાં કોંગ્રેસના મહામંત્રી શ્રી સાદીકઅલીએ કોમી એકતામાં હૃદયપુર્વક માનનારા બધાને કોમી તંગાદલી અને વિખવાદને નાબુદ કરવા કમર કસીને લાગી જવા નો અનુરોધ કર્યો છે.

તેમના મતે સરકારમાં હોય કે ન હોય તેવા બધા જ કોંગ્રેસીઓની દેશમાં શાંતિ અને સારા સંબંધો જાળવવાની ફરજ છે. તેમની કાર્ય ક્ષમતાની એક કસોટી તો એ છે કે તેમના પ્રદેશમાં બિલકુલ કોમી અશાંતી ઉપસ્થિત જ ન થાય, અને એવી પરિસ્થિતિ જાગે તો તરત જ ઝડપી અને ચાંપતા પગલાં લઈ તેને ઉગતી જ ડાબી દેવી જોઇએ.

જાગૃત રહેજો

શ્રી સાદિકઅલીએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે ૧૧ વર્ષ પહેલાં આપણે જ્યારે નવા જ માર્ગે પ્રસ્થાન કર્યું ત્યારે એમ માનતા હતા કે મુખ્યત્વે રાજકીય અને આર્થીક ધોરણે જ લોકો વિચારશે. આર્થીક સ્વાતંત્ર્ય અને સામાજીક ન્યાયની નવી લડતો આપણે સંયુકત રીતે લડવાના હતા; પરંતુ તાજેતરનાં રમખાણો વધારે પડતાં આશાવાદની સામે આપણને ચેતવણી આપે છે અને આપણે વધારે જાગૃત રહેવાની જરૂર છે.

મહાસમિતિએ ચેતવણી આપી છે કે કોમી હુલ્લડોથી કોંગ્રેસને ખુબ સહન કરવું પડશે, જ્યારે કેટલાક પક્ષોને એમાં પોતાનું સ્થાન જમાવવાની તક સાંપડી રહેશે.

શ્રી ઈન્દુલાલ યાજ્ઞિકને અદાલતમાં

પોલીસ એક્ટ ૧૯૨૨ની ત્રીજી કલમ અનુસાર પોલીસોમાં અશિસ્ત અને અસંતોષની લાગણી ફેલાવવાના પોલીસપર મુકેલા આરોપોનો જવાબ આપવા માટે મહાગુજરાત જનતા પરિષદના પ્રમુખ અને પાર્લામેન્ટના સભ્ય શ્રી ઇન્દુલાલ યાજ્ઞિક પર સોળમી જુને કાનુની અદાલત સમક્ષ હાજર થવા માટેનો સમન્સ બજાવવાનો અમદાવાદના જ્યુડિશિયલ ન્યાયાધીશે હુકમ કર્યો છે.

સરસપુરનું પ્રવચન

શ્રી દેસાઇએ એમની ફરિયાદમાં જણાવ્યું છે કે શ્રી યાજ્ઞિકે અમદાવાદ સરસપુર ગાંધી ચોકમાં મ. ગુ. જ. પ. ના આશ્રયે તા. ૧૫–૩–૫૯ને રોજ મળેલી જાહેર સભામાં પ્રવચન કરતાં નીચે મુજબ જણાવ્યું હતું.

(૧) કેટલાક પોલીસવાળા મને મંડળ રચવાનું જણાવે છે. મેં તેમને સેવા મંડળ રચવાનું જણાવ્યું. પોલીસ ખાતાનું વેલફેર ફંડ પણ છે. પોલીસ ના બાળકોને કેળવણી આપવી જોઇએ અને બિમાર માણસોને સારવાર આપવી જોઇએ. પોલીસોમાં અસંતોષ છે એ તા. ૮મી ઓગસ્ટ આવશે ત્યારે બધે જાણીતું થશે. તેઓને સમજાશે કે તેઓ અત્યાર સુધી પ્રજાના દુશ્મનોની જેમ વર્તતા હતા હવેથી તેઓ સાવચેત રહેશે અને શ્રી ચવાણ ના શાસનની અવગણના કરશે.

(૨) પોલીસ દળમાં અસંતોષ વધશે ત્યારે તેઓ ગુજરાતની પ્રજા અને ભુમિ પ્રત્યે વફાદાર રહેવાનું વિચારશે. વાયરલેસ પોલીસ કોઇ જવાબ નહીં આપે મોટર ડ્રાઇવર નીચે ઉતરી પડશે અને જણાવશે કે તેઓ હડતાળ પર છે. રશિયામાં ૧૯૦૫માં ક્રાંતિ થઇ હતી અને પોલીસ સરકારના સાશનને ધુત્કારીને હડતાળ પર ઉતર્યા હતા. ઝારને તેમના વિના ચાલી શકે એમ નહોતું એટલે ઝારે તેમના વિરોધીઓ સાથે સમાધાન કર્યું હતું.

(૩) બધા સ્થળે બધા અમલદારો વિરોધનો અવાજ ઉઠાવે, બળવો જાહેર કરે અને હડતાળ પર ઉતરવાનો નિર્ણય કરે તો શ્રી ચવાણ દિલ્હી દોડી જશે અને તેમને જણાવશે કે દ્વિભાષી રાજ્ય ચાલી શકે તેમ નથી.

ફરિયાદીએ અંતમાં જણાવ્યું છે કે આરોપીએ ઇરાદાપુર્વક કાયદાથી સ્થપાયેલી સરકાર સામે પોલીસ દળના સભ્યોમાં અસંતોષ ફેલાવવાનું સંભવ હોવાનું જાણવા છતાં એવું કામ કર્યું છે કે જેથી પોલીસ દળ તેમની સેવ આપે નહીં અને તેઓ શિસ્તભંગ કરવા પ્રેરાય. આ રીતે આરોપીએ ૧૯૨૨ના પોલીસ ધારાની કલમ ૩નો ભંગ કર્યો છે અને તે મુજબ તેમની સામે કામ ચલાવવું જોઇએ.

અનાથાશ્રમ નહીં પણ બાલ-ભવન નામ રાખવું જોઈએ

વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ "અનાથાશ્રમ" શબ્દ પ્રત્યે પોતાનો અણગમો વ્યકત કર્યો હતો અને એવું સુચન કર્યું હતું કે મા–બાપ વિનાનાં બાળકોની સંભાળ રાખતી સંસ્થાઓને "બાલ ભવન" જેવું નામ આપવું જોઇએ. તેઓ હરદ્વાર નજીકના સપ્તર્ષિ આશ્રમમાં બોલી રહ્યા હતા.

તેમણે કહ્યું હતું કે જ્યારે હું "અનાથાશ્રમ" શબ્દ જોઉં છું. ત્યારે મને દુઃખ થાય છે. "અનાથાશ્રમો" ચલાવવામાં આવે એ સામે મારો વિરોધ નથી. પણ મને એ નામ પસંદ નથી "અનાથ" શબ્દ બાળકમાં લઘુતાગ્રંથી પેદા કરે છે અને તેની આખી જીંદગી પર તેની અસર થાય છે.

ઉધના ઔદ્યોગિક નગર

સુરત પાસે આવેલા ઉધના સ્ટેશન પાસે એક ઔદ્યોગિક નગર ૨૦૦ એકર જમીન પર સ્થાપવામાં આવ્યું છે. આમાં ગૃહ-ઉદ્યોગો અને નાના કારખાનાઓ કરી નાના ઉદ્યોગોને સગવડ આપી ખીલવવાની દ્રષ્ટી છે. આ નગર માટે ૨૫ લાખ રૂપીયાની આવશ્યકતા હતી અને એમાં ૧૦ હજાર માણસો વસી શકશે. કે જે ૧૨૫ કારખાનાઓમાં કામ કરશે. ૧૦ લાખની મદદ સરકારે ૧।। વર્ષ પર આપી હતી એમાંથી વસાહતનો કેટલોક ભાગ ચાલુ થયો છે. અને ઉત્પાદન પણ સારી રીતે થાય છે. સરકારની ચાલુ નીતી અનુસાર નાના ઉદ્યોગની ખીલવણી માટે ૩૨ વસાહતો પુર્ણ થઇ છે જેમાની ૨૫માં નાના ઉદ્યોગો શરૂ થયા છે. આ વર્ષની અંત સુધી ૯૬ વસાહતો ૧૧ કરોડને ખર્ચે પુર્ણ કરાશે કે જેમાં ૩૬૦૦ કારખાનાઓનો સમાવેશ થશે. અને ૫૦ હજાર માણસોને રોજી મળશે. ૫૧૪ કારખાનાઓનું ઉત્પાદન શરૂ થયું છે. ઉદ્યોગો શીખવવા માટે કેન્દ્રો પણ શરૂ થયા છે કે જેથી નવજુવાનો તે તરફ આકર્શાય.

નાથીબાઇ ઠાકોરસી કોલેજના પ્રીન્સીપલને સજા

પ્રીન્સીપલ મીસીસ ધન જે. એસ. એન્જીનીયર કે જેઓએ વર્ષો સુધી ઉપરોકત કોલેજને સેવા અર્પી હતી તેમને વિશ્વાસઘાતના આરોપસર એક વરસની સાદી કેદની સજા કરવામાં આવી છે.

ફી તથા ટ્યુશનના નાણાની મોટી બધી રકમ આસરે ૫૪૦૦૦ રૂપીયા ઉચ્ચાપત કર્યાનો તેમના પર આરોપ હતો.

પો. બો. ૫૪૬૦ —•— ટેલીફોન ૩૪–૫૪૨૦
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ : "ભગતકો"
ભગત બ્રધર્સ (પ્રો) લી.
૧૪ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ.
હોલસેલ અને રીટેઇલ મર્ચન્ટ અને ઇમ્પોર્ટર્સ
ખાસ કરીને હમારે ત્યાં ઇન્ડિયન અને ઈંગ્લીશ ગ્રોસરી,
દેશી માથામાં નાંખવાના જાત જાતના તેલો–અત્તરો,
સ્ટેનલેસ સ્ટીલ, પીત્તળના અને એલ્યુમીન્યમના
વાસણો–કાચ અને પ્લાસ્ટીકની બંગડીઓ–
કેરમબોર્ડ અને સ્ટાઇકર તથા બીજી
અનેક દેશી ચીજો કીફાયત
ભાવથી મળશે.

માથે બાંધવાની રીબન અને વેણીઓ
મખમલ, સાટીન, ટાફેટા સીલ્કની, રીબન અનેક રંગ, ડીઝાઇન અને સાઈઝમાં મળશે, લગ્ન મંડપ અને મોટર શણગારવા માટે જથ્થાબંધ રીબનો મળી શકશે.
બચ્ચાં માટે મખમલ, અને રેસમ તથા ફેલ્ટની ટોપીઓ કીફાયત ભાવે બનાવી આપવામાં આવશે.
અંબોડે બાંધવા મખમલ, રેસમ, કોટન વિગેરેનાં ફુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના બ્રોચર્સ મળશે.
ટેબલ પર મુકવા માટે પ્લાસટીકના સુંદર ફુલો મળશે.
ઠેકાણું : માબરો હેટસ (પ્રો.) લી.
લેડીઝ એન્ડ ચીલ્ડરન્સ હેટ મેન્યુફેકચરર,
ફોન : ૮૩૫–૭૭૭૧ પહેલે માળે, બોકસ ૫૨૫૭.
માસ્ટર મેન્સન્સ — ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રૂસ્તમજી

જણાવતા આનંદ થાય છે કે તેઓ

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ

સ્થાપના ૧૮૬૯ વિકટોરીયા, ઓસ્ટ્રેલીયા

— ના —

પ્રતિનીધી નિમાયા છે

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલનો જીંદગીનો વિમો એ ખરી બાંયધરી છે.

વધુ વિગત માટે લખો યા મળો:

૧૦૬ મેન્સફીલ્ડ રોડ, — ડરબન.

બોકસ ૪૭૬, ટેલીફોન: ૪૭૮૮૮

ટેલીગ્રામ—કેબલ "સોરાબટેમ" ૪૭૪૫૩

ખુશ ખબર !

તમારા ખર્ચેલા પૈસાનું પુરૂવવતર મેળવો. દેશમાંથી આવો કે દરિયાપારથી, ફરવા માટે આવો કે બીઝ`સ અર્થે, પણ દરબાન આવવાનું બને તો ઉમંગ ભેર ચાલ્યા આવો.

પણ કયાં?

નામ અને શરનામું તમારી ડાયરીમાં લખી રાખો

માઉન્ટ એવરેસ્ટ વેજીટેરીયન લૉજ

૧૨૬—૧૨૮ પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, — ડરબન. -- ફોન: ૬૭૫૭૨.

કારણ

આ એક એવું સ્થળ છે કે જ્યાં સ્વચ્છતા, સુઘડતા, સુવ્યવસ્થા અને આરામના દર્શન થાય છે અને જ્યાંથી સ્ટેશન બજાર, બંદર નજીક પડે છે જેથી સમયનો બચાવ અને હરવા ફરવામાં મોજ આવે છે?

(૧) બહાર ગામ કે પરદેશથી આવનાર પૈસેન્જરો માટે અગાઉથી ખબર આપશો તો રહેવા સુવા માટે રીઝરવેશન થઇ શકશે.
(૨) ભોજનના પ્રબંધપર જાતિ દેખરેખ રખાય છે.
(૩) લગ્ન અને તહેવારો માટે દરેક જાતની સ્વાદિષ્ટ, સાત્વીક મીઠાઇ શુદ્ધ ઘીમાંજ બનાવીએ છીએ.
(૪) બહાર ગામના ઓર્ડરોપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવે છે. એક વખત ઓર્ડર આપી ખાત્રી કરવા ભલામણ છે.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press. (Phoenix) Private Bag, Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor